

**ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
DEPARTAMENT STATYSTYKI
I PROGNOZ AKTUARIALNYCH**

**UBEZPIECZENI PODDANI REHABILITACJI
LECZNICZEJ W RAMACH PREWENCJI
RENTOWEJ ZUS W 2013 ROKU
W 12 MIESIĘCY PO ODBYTEJ REHABILITACJI**

Warszawa 2015

Opracowała

Małgorzata Łabęcka

Akceptowała:

Hanna Zalewska

Dyrektor Departamentu

Spis treści

	Strona
1. Wprowadzenie	5
2. Cechy społeczno-zawodowe ubezpieczonych poddanych rehabilitacji leczniczej	7
3. Świadczenia pobierane przez ubezpieczonych przed rehabilitacją leczniczą	27
4. Świadczenia pobierane w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji leczniczej	37
4.1. Świadczenia pobierane po rehabilitacji bez względu na chorobę będącą przyczyną rehabilitacji	37
4.2. Świadczenia pobierane po rehabilitacji z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji	48
5. Opinia o zdolności do pracy w momencie zakończenia rehabilitacji leczniczej	56
6. Podsumowanie	63

1. WPROWADZENIE

Program rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej prowadzony przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych skierowany jest do osób w wieku produkcyjnym, które w wyniku następstw chorób i urazów są zagrożone utratą zdolności do pracy, ale rokują odzyskanie tej zdolności po zastosowaniu odpowiedniego leczenia rehabilitacyjnego. Mają więc one szansę powrotu do pracy zarobkowej.

Z możliwości uzyskania skierowania na rehabilitację leczniczą ZUS mogą skorzystać ubezpieczeni zagrożeni całkowitą lub częściową niezdolnością do pracy, a także osoby uprawnione do zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego po ustaniu tytułu do ubezpieczenia chorobowego lub wypadkowego oraz osoby pobierające rentę okresową z tytułu niezdolności do pracy. Z możliwości odbycia rehabilitacji leczniczej ZUS nie mogą skorzystać osoby mające uprawnienia do emerytury lub renty z tytułu trwałej niezdolności do pracy.

Program rehabilitacji leczniczej realizowany przez ZUS ma charakter kompleksowy, poza rehabilitacją medyczną program rehabilitacji leczniczej obejmuje rehabilitację psychologiczną, edukację zdrowotną, naukę zasad zdrowego żywienia, instruktaż odnośnie kontynuacji rehabilitacji w warunkach domowych po zakończeniu turnusu rehabilitacyjnego. Program rehabilitacji leczniczej jest realizowany w krajowych ośrodkach rehabilitacyjnych na podstawie umów cywilnoprawnych. Wybór ośrodków rehabilitacyjnych dokonywany jest w drodze postępowania konkursowego.

Program rehabilitacji leczniczej nie obciąża finansowo pacjenta, bowiem koszty rehabilitacji leczniczej obejmujące koszty leczenia, zakwaterowania, żywienia, dojazdu, edukacji zdrowotnej są pokrywane z funduszu rentowego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Corocznie w ustawie budżetowej ustalana jest kwota wydatków na prewencję rentową ZUS w wysokości do 0,4% wydatków na świadczenia z ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, chorobowego i wypadkowego, przewidzianych w planie finansowym Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na dany rok budżetowy.

Podstawą skierowania osoby ubezpieczonej do ośrodka rehabilitacyjnego jest wydane przez lekarza orzecznika ZUS orzeczenie o potrzebie rehabilitacji leczniczej. Orzeczenie takie lekarz orzecznik może wydać:

- ◆ orzekając o niezdolności do pracy do celów rentowych,
- ◆ orzekając o okolicznościach uzasadniających przyznanie świadczenia rehabilitacyjnego,
- ◆ dokonując kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy,
- ◆ na wniosek lekarza leczącego w okresie trwania czasowej niezdolności do pracy.

Od momentu wprowadzenia programu rehabilitacji leczniczej, Departament Statystyki i Prognoz Aktuariatnych ZUS prowadzi coroczne badanie statystyczne osób poddanych rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej, mające na celu ocenę skuteczności rehabilitacji leczniczej mierzonej świadczeniami pobieranymi bądź nie pobieranymi w okresie 12 miesięcy po jej zakończeniu.

W 2015 r. przeprowadzono kolejne ankietowe badanie statystyczne na reprezentatywnej próbie, wylosowanej z populacji 73,4 tys. osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2013 r. Przyjmując, podobnie jak w badaniach w latach poprzednich, maksymalny błąd szacunku wynoszący $d = 1,2\%$ oraz współczynnik ufności $1 - \alpha = 0,95$ otrzymano minimalną liczebność próby losowej stanowiącą 10% badanej populacji, tj. 7,3 tys. osób.

Doboru jednostek do próby dokonano zachowując schemat losowania proporcjonalnego warstwowego bez zwracania. Utworzono następujące warstwy losowania: oddział ZUS, profil rehabilitacji, płeć osób rehabilitowanych.

Dla wylosowanych do badania statystycznego 7,3 tys. osób, w oparciu o dokumentację źródłową zawartą w aktach w oddziałach ZUS oraz w Kompleksowym Systemie Informatycznym (KSI ZUS) w aplikacjach Wspomagania Orzecznictwa oraz Wspomagania Prewencji, zostały wypełnione ankiety, w których zebrano informacje o:

- jednostkach chorobowych będących przyczyną skierowania na leczenie rehabilitacyjne,
- świadczeniach pobieranych przed skierowaniem na rehabilitację,
- świadczeniach pobieranych w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji,
- jednostkach chorobowych, z tytułu których pobierano świadczenia po rehabilitacji,
- cechach demograficzno-społecznych badanych osób, takich jak wiek, płeć, wykształcenie, zawód, miejsce zamieszkania.

Powyższe informacje posłużyły wnioskowaniu o takich aspektach rehabilitacji leczniczej, jak:

- przyczyny chorobowe kierowania na leczenie rehabilitacyjne,
- moment rozpoczęcia leczenia rehabilitacyjnego,
- skuteczność przeprowadzonej rehabilitacji leczniczej.

Uzyskane wyniki zostały uogólnione na całą populację 73,4 tys. ubezpieczonych poddanych rehabilitacji leczniczej w 2013 r.

Metodologia badania została opracowana w uzgodnieniu z Departamentem Prewencji i Rehabilitacji ZUS.

2. CECHY SPOŁECZNO-ZAWODOWE UBEZPIECZONYCH PODDANYCH REHABILITACJI LECZNICZEJ

W 2013 r. w ramach prewencji rentowej ZUS rehabilitacji leczniczej podlegały dysfunkcje wynikające ze schorzeń: narządu ruchu, układu krążenia, układu oddechowego, psychosomatycznych, onkologii gruczołu piersiowego, a także pilotażowo chorób narządu głosu. Rehabilitacja w zakresie chorób narządu ruchu oraz chorób układu krążenia dostępna była zarówno w formie stacjonarnej w ośrodkach rehabilitacyjnych, jak i ambulatoryjnej. Dodatkowo część osób z chorobami układu krążenia rehabilitowana była telemedycznie.

Rehabilitacja w systemie telemedycznym polega na wykonywaniu przez pacjenta ćwiczeń fizycznych w domu pod nadzorem telemedycznym specjalistycznego ośrodka. Dane medyczne niezbędne do leczenia i kontroli stanu zdrowia pacjenta gromadzone są automatycznie za pomocą osobistych urządzeń monitorujących i przesyłane na odległość do pracownika służby zdrowia za pomocą sieci telekomunikacyjnych i internetu.

W 2013 r. programem rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej objętych zostało 73,4 tys. ubezpieczonych, tj. o 2,2 tys. osób więcej niż w 2012 r.

W 2013 r. z powodu chorób narządu ruchu leczeniu rehabilitacyjnemu poddano 58,9 tys. osób, w związku z chorobami układu krążenia – 7,1 tys. osób, chorobami psychosomatycznymi – 4,2 tys. ubezpieczonych, ze względu na choroby układu oddechowego – 2,0 tys. osób oraz 1,2 tys. – w następstwie onkologicznych chorób gruczołu piersiowego. Z porównania tych danych z analogicznymi z ubiegłego roku wynika, że w stosunku do 2012 r. zwiększyła się o 3,0 tys. osób liczba skierowanych z powodu chorób narządu ruchu i o 0,3 tys. osób z chorobami onkologicznymi, a o 0,8 tys. zmniejszyła liczba rehabilitowanych z chorobami układu krążenia. Na tym samym poziomie co przed rokiem kształtowała się liczba rehabilitowanych w związku z chorobami układu oddechowego i psychosomatycznymi.

Podobnie, jak w ubiegłych latach do najczęściej występujących chorób narządu ruchu, które były przyczyną kierowania na rehabilitację leczniczą należały: choroby kręzka międzykręgowego (M51), zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa (M47), zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54), choroby kręgow szyjnych (M50) oraz następstwa urazów kończyny dolnej (T93). Wśród chorób układu krążenia jako przyczyna chorobowa rehabilitacji, dominowały różne postacie choroby niedokrwiennej serca, a wśród schorzeń układu oddechowego – przewlekłe choroby płuc i dychawica oskrzelowa. Z grupy chorób psychosomatycznych rehabilitacji leczniczej podlegały przede wszystkim zaburzenia nastroju, a także zaburzenia nerwicowe.

W 2013 r. u 71,7 tys. osób, tj. 96,8% populacji rehabilitowanych, niezdolność do pracy wynikała z tzw. ogólnego stanu zdrowia, a więc nie została spowodowana wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową. Następstwa wypadków przy pracy były powodem rehabilitacji 2,3 tys. osób, z których blisko połowa zamieszkiwała województwa: śląskie (14%), mazowieckie (12,7%), wielkopolskie (11,6%) i dolnośląskie (9,4%). Niezdolność do pracy wskutek chorób zawodowych była przyczyną skierowania na rehabilitację leczniczą 78 osób.

Zważywszy na fakt, że dominującą przyczyną skierowania na rehabilitację był ogólny stan zdrowia, w ogólnej populacji osób poddanych w 2013 r. rehabilitacji leczniczej, przeszło 63,1% przekroczyło 50 rok życia. Średni wiek ubezpieczonych w momencie skierowania na rehabilitację w 2013 r. wynosił 50,2 roku i kształtował się na podobnym poziomie w populacji mężczyzn, jak i kobiet. Najstarszą grupę wiekową stanowiły osoby z chorobami układu krążenia: średni wiek osób rehabilitowanych stacjonarnie wyniósł 54,8 roku, a ambulatoryjnie – 55,8 roku. W grupie osób z chorobami układu oddechowego średni wiek to 51,7 roku, a z chorobami onkologicznymi gruczołu piersiowego – 51,6 roku. Na niższym poziomie kształtował się średni wiek w najliczniejszej grupie chorób narządu ruchu i wyniósł 49,6 roku oraz w grupie schorzeń psychosomatycznych – 49,0 lat.

Z roku na rok zmniejsza się odsetek mężczyzn w ogólnej populacji osób poddanych rehabilitacji leczniczej w danym roku. W okresie pięciu lat udział mężczyzn zmniejszył się z 57,2% w 2009 r. do 50,4% w 2013 r. Podobnie, jak w latach ubiegłych, najwyższy udział mężczyzn, bo ponad 81% odnotowano wśród osób z chorobami układu krążenia, a najwyższy odsetek kobiet – wśród osób z chorobami psychosomatycznymi.

Średni staż pracy ubezpieczonych liczony do momentu skierowania na leczenie rehabilitacyjne wynosił:

- 17,6 roku dla osób, w przypadku których znany był staż ze wszystkich miejsc pracy (grupa ta stanowiła 37,6% populacji skierowanych na rehabilitację),
- 10,7 lat dla osób z ustalonym stażem pracy z ostatniego miejsca pracy (osoby te stanowiły 53,0% omawianej populacji).

Dla 9,4% osób poddanych rehabilitacji odnotowano brak danych o stażu pracy.

Analizując cechy społeczno-demograficzne populacji rehabilitowanych, należy zwrócić uwagę na zachodzące od kilku lat zmiany w strukturze wykształcenia osób kierowanych na rehabilitację leczniczą. Wyraźnie zmniejsza się odsetek osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (z 44,6% w 2010 r. do 37,7% w 2013 r.), a wzrasta odsetek osób z wykształceniem policealnym, średnim zawodowym lub średnim ogólnokształcącym (34,5% w 2010 r. i 37,2% w 2013 r.).

Nie bez znaczenia dla realizacji programu rehabilitacji leczniczej jest struktura rehabilitowanych według zawodów. Najliczniej reprezentowanymi grupami zawodowymi byli sprzedawcy, robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń, a także robotnicy budowlani i pokrewni. Struktura ta jest zróżnicowana zależnie od profilu rehabilitacji. W grupie osób z chorobami narządu ruchu najliczniejszymi grupami zawodowymi były te wymienione powyżej. W grupie chorób układu krążenia przeważali robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń, kierowcy i operatorzy pojazdów oraz robotnicy budowlani. Najliczniejszą grupę zawodową wśród rehabilitowanych z powodu chorób układu oddechowego stanowili specjaliści nauczania i wychowania, a w grupie osób rehabilitowanych z powodu chorób psychosomatycznych – sprzedawcy i pokrewni.

Analiza populacji rehabilitowanych według miejsca zamieszkania potwierdza fakt częstszego kierowania na rehabilitację mieszkańców województw o wysokim odsetku osób

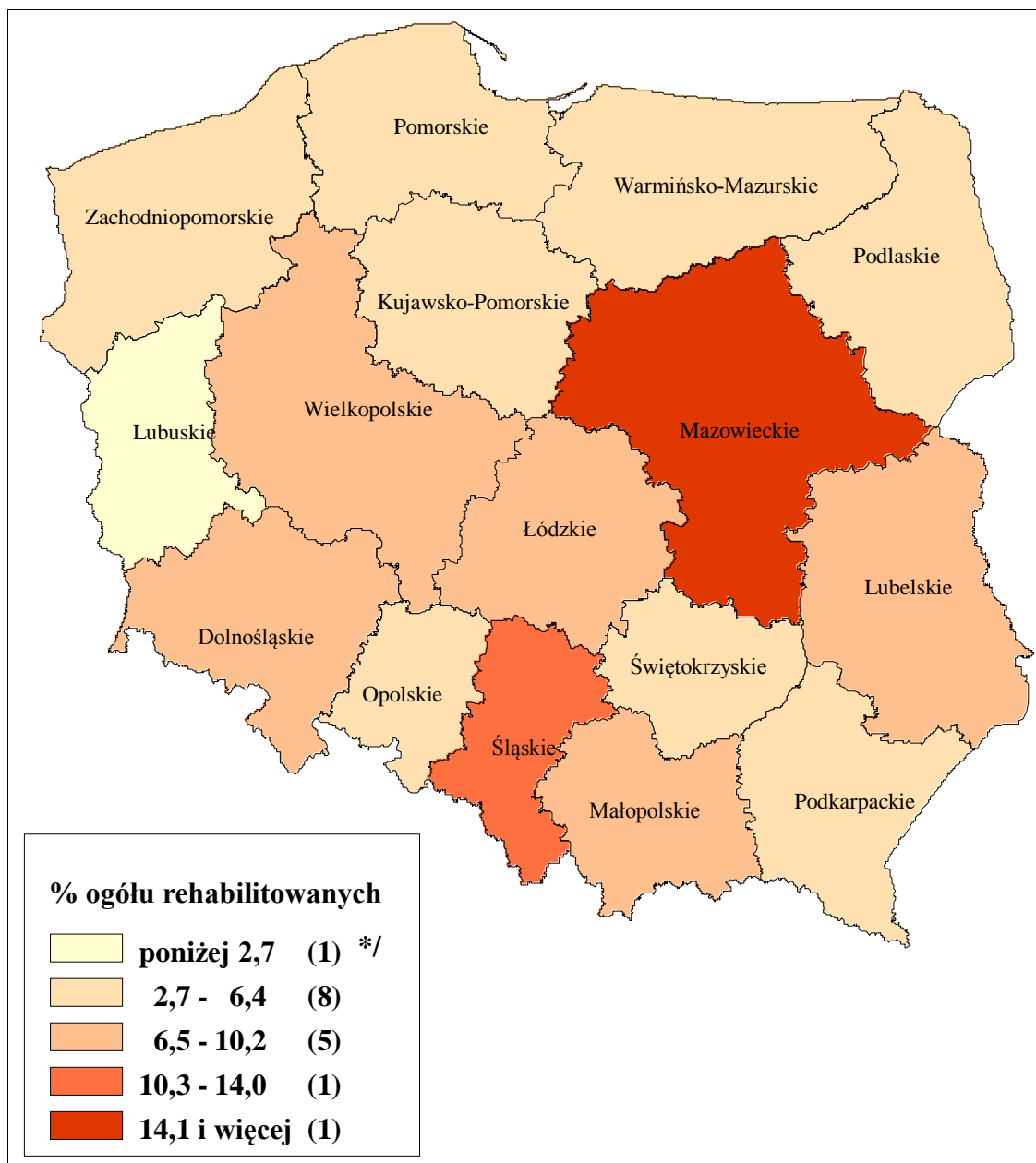
czynnych zawodowo. Podobnie jak w ubiegłych latach, w populacji osób poddanych rehabilitacji leczniczej najliczniej reprezentowani byli mieszkańcy województw: mazowieckiego (14,3% ogółu rehabilitowanych), śląskiego (13,2%) i dolnośląskiego (9,5%). W grupie osób poddanych rehabilitacji leczniczej z powodu chorób narządu ruchu przeważali mieszkańcy województw: mazowieckiego – 14,9%, śląskiego – 13,2% i dolnośląskiego – 10,0%. Wśród rehabilitowanych ze względu na choroby układu krążenia, 12,6% to mieszkańcy województwa wielkopolskiego, 11,8% – śląskiego, a 11,6% – mazowieckiego. W grupie ze schorzeniami psychosomatycznymi najliczniej reprezentowane były osoby z województw śląskiego i wielkopolskiego. Wśród osób z chorobami onkologicznymi gruczołu piersiowego co piąta osoba mieszkała na terenie województwa mazowieckiego, a co siódma – śląskiego.

Odmienne kształtuje się zróżnicowanie przestrzenne jeśli przeanalizujemy wskaźnik liczby osób poddanych rehabilitacji leczniczej w przeliczeniu na 100 tys. pracujących. W 2013 r. wartość tego wskaźnika ogółem dla wszystkich województw wyniosła 625 osób poddanych rehabilitacji leczniczej na 100 tys. pracujących. Wartość znacznie przewyższającą przeciętną odnotowano w województwach: lubelskim – 1004 osoby na 100 tys. pracujących i opolskim – 865 osób.

Tabl. 1 Rehabilitowani w 2013 roku według województw odpowiadających miejscu zamieszkania

Województwo	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	73 425	100,0	37 007	100,0	36 418	100,0
Dolnośląskie	6 942	9,5	3 705	10,0	3 237	8,9
Kujawsko-pomorskie	3 248	4,4	1 622	4,4	1 626	4,5
Lubelskie	5 011	6,8	2 298	6,2	2 713	7,4
Lubuskie	1 942	2,6	941	2,5	1 001	2,7
Łódzkie	5 421	7,4	2 752	7,4	2 669	7,3
Małopolskie	5 778	7,9	2 981	8,0	2 797	7,7
Mazowieckie	10 497	14,3	4 708	12,7	5 789	15,9
Opolskie	2 327	3,2	1 215	3,3	1 112	3,0
Podkarpackie	3 235	4,4	1 886	5,1	1 349	3,7
Podlaskie	2 029	2,8	990	2,7	1 039	2,9
Pomorskie	3 869	5,3	2 093	5,7	1 776	4,9
Śląskie	9 705	13,2	4 683	12,6	5 022	13,8
Świętokrzyskie	2 158	2,9	1 142	3,1	1 016	2,8
Warmińsko-mazurskie	2 259	3,1	1 209	3,3	1 050	2,9
Wielkopolskie	5 953	8,1	3 318	9,0	2 635	7,2
Zachodniopomorskie	3 051	4,1	1 464	4,0	1 587	4,4

Rys. 1 Rehabilitowani w 2013 r. według województw

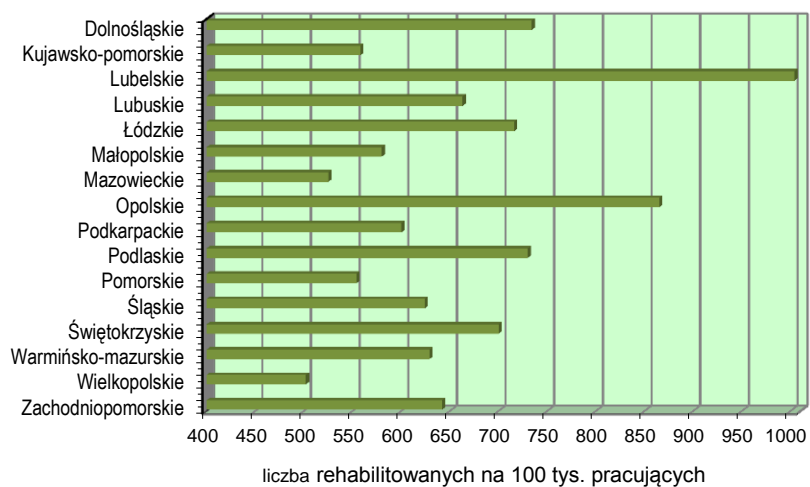

*/ liczba województw

Tabl. 2 Rehabilitowani w przeliczeniu na 100 tys. pracujących według województw odpowiadających miejscu zamieszkania

Województwo	Liczba rehabilitowanych	Liczba rehabilitowanych na 100 tys. pracujących ^{*/}
OGÓŁEM	73 425	625
Dolnośląskie	6 942	734
Kujawsko-pomorskie	3 248	558
Lubelskie	5 011	1004
Lubuskie	1 942	663
Łódzkie	5 421	716
Małopolskie	5 778	580
Mazowieckie	10 497	525
Opolskie	2 327	865
Podkarpackie	3 235	600
Podlaskie	2 029	730
Pomorskie	3 869	554
Śląskie	9 705	624
Świętokrzyskie	2 158	700
Warmińsko-mazurskie	2 259	629
Wielkopolskie	5 953	502
Zachodniopomorskie	3 051	642

Rys. 2 Rehabilitowani w przeliczeniu na 100 tys. pracujących^{*/} według województw odpowiadających miejscu zamieszkania

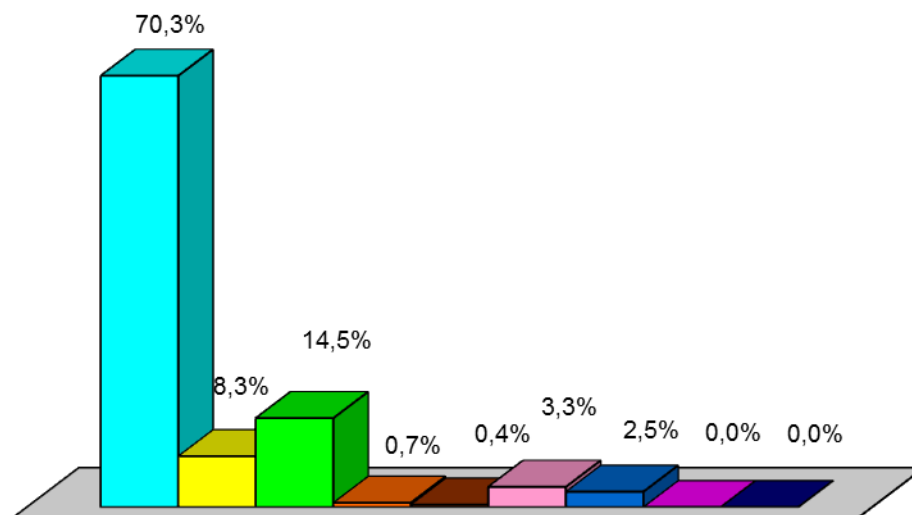
^{*/} Bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, bez MON/MSW

Tabl.3 Rehabilitowani w 2013 roku według grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej

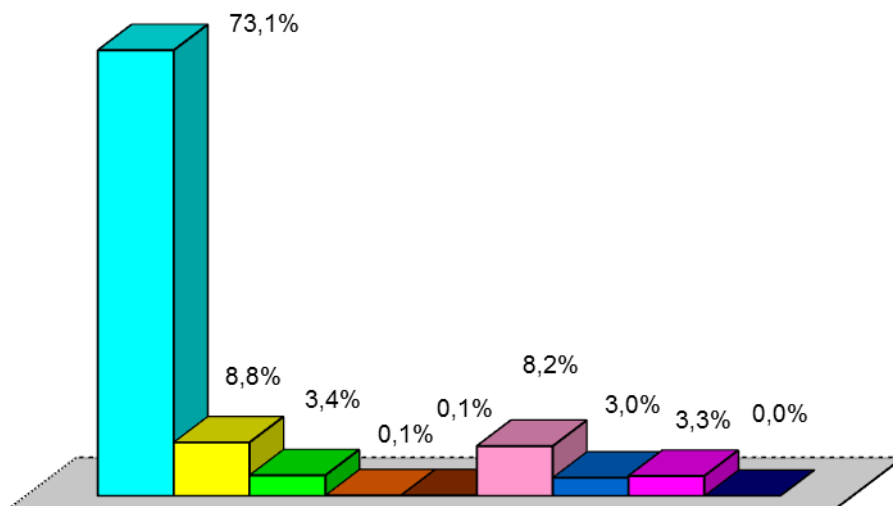
Grupy chorób	Liczba rehabilitowanych	w odsetkach
OGÓLEM	73 425	100,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:		
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	52 606	71,6
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	6 263	8,5
układu krążenia rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	6 601	9,0
układu krążenia rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	310	0,4
układu krążenia rehabilitowanych telemedycznie	190	0,3
psychosomatycznych	4 206	5,7
układu oddechowego	2 019	2,8
onkologicznych gruczołu piersiowego	1 220	1,7
narządu głosu	10	0,0
MĘŻCZYŹNI	37 007	100,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:		
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	25 997	70,3
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	3 078	8,3
układu krążenia rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	5 359	14,5
układu krążenia rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	264	0,7
układu krążenia rehabilitowanych telemedycznie	160	0,4
psychosomatycznych	1 221	3,3
układu oddechowego	926	2,5
onkologicznych gruczołu piersiowego	1	0,0
narządu głosu	1	0,0
KOBIETY	36 418	100,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:		
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	26 609	73,1
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	3 185	8,8
układu krążenia rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	1 242	3,4
układu krążenia rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	46	0,1
układu krążenia rehabilitowanych telemedycznie	30	0,1
psychosomatycznych	2 985	8,2
układu oddechowego	1 093	3,0
onkologicznych gruczołu piersiowego	1 219	3,3
narządu głosu	9	0,0

Rys. 3 Rehabilitowani według płci i grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej

MEŹCZYŹNI

KOBIETY

- choroby narządu ruchu stacjonarnie
- choroby narządu ruchu ambulatoryjnie
- choroby układu krążenia stacjonarnie
- choroby układu krążenia ambulatoryjnie
- choroby układu krążenia telemedycznie
- choroby psychosomatyczne
- choroby układu oddechowego
- onkologia gruczołu piersiowego
- choroby narządu głosu (program pilotażowy)

Tabl. 4 Rehabilitowani w 2013 roku według grup chorobowych, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej oraz województw odpowiadających miejscu zamieszkania

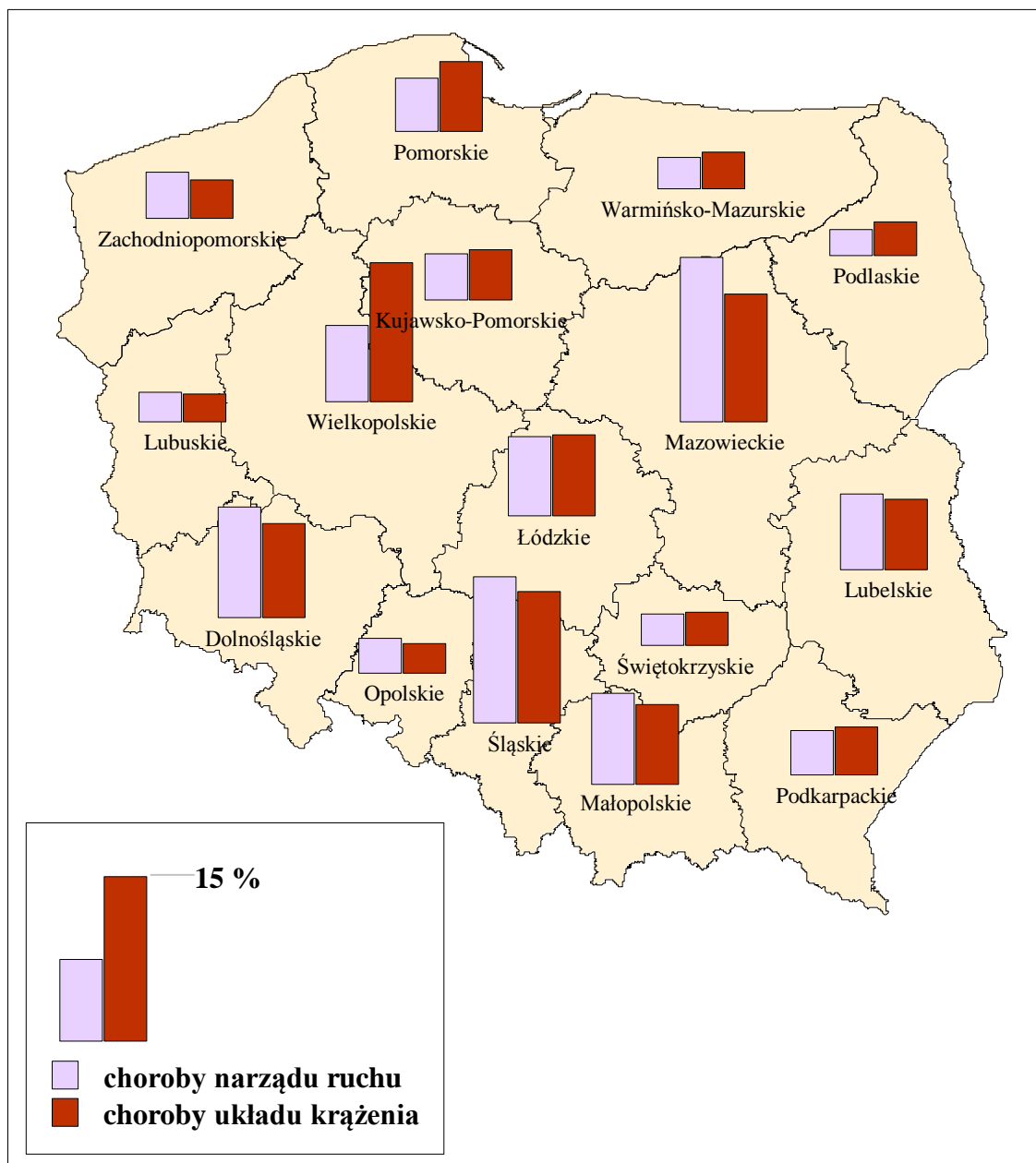
Województwo	Ogółem	Rehabilitowani na skutek chorób:								
		narządu ruchu stacjonarnie	narządu ruchu ambulatoryjnie	układu krążenia stacjonarnie	układu krążenia ambulatoryjnie	układu krążenia telemedycznie	psycho-somatycznych	układu oddechowego	onkologicznych gruczołu piersiowego	narządu głosu
OGÓŁEM	73 425	52 606	6 263	6 601	310	190	4 206	2 019	1 220	10
Dolnośląskie	6 942	5 112	788	505	-	105	174	141	117	-
Kujawsko-pomorskie	3 248	2 238	286	326	-	-	287	85	25	1
Lubelskie	5 011	3 612	534	452	-	-	193	134	86	-
Lubuskie	1 942	1 355	288	191	-	-	17	42	49	-
Łódzkie	5 421	3 778	540	415	112	-	287	220	68	1
Małopolskie	5 778	4 277	551	508	-	-	213	164	63	2
Mazowieckie	10 497	8 206	572	775	-	46	363	269	263	3
Opolskie	2 327	1 625	291	198	-	-	121	48	44	-
Podkarpackie	3 235	2 229	199	314	-	-	399	72	22	-
Podlaskie	2 029	1 204	295	162	57	-	187	48	76	-
Pomorskie	3 869	2 766	203	421	-	39	252	110	77	1
Śląskie	9 705	7 186	568	841	-	-	696	249	164	1
Świętokrzyskie	2 158	1 490	297	224	-	-	28	94	25	-
Warmińsko-mazurskie	2 259	1 473	284	246	-	-	168	68	20	-
Wielkopolskie	5 953	3 810	294	803	95	-	638	236	76	1
Zachodniopomorskie	3 051	2 245	273	220	46	-	183	39	45	-

Tabl. 5 Rehabilitowani w 2013 roku według grup chorobowych, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej oraz województw odpowiadających miejscu zamieszkania

Województwo	Ogółem	Rehabilitowani na skutek chorób:								
		narządu ruchu stacjonarnie	narządu ruchu ambulatoryjnie	układu krążenia stacjonarnie	układu krążenia ambulatoryjnie	układu krążenia telemedycznie	psycho-somatycznych	układu oddechowego	onkologicznych gruczołu piersiowego	narządu głosu
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	9,5	9,7	12,6	7,7	-	55,3	4,1	7,0	9,6	-
Kujawsko-pomorskie	4,4	4,3	4,6	4,9	-	-	6,8	4,2	2,1	10,0
Lubelskie	6,8	6,9	8,5	6,8	-	-	4,6	6,6	7,0	-
Lubuskie	2,6	2,6	4,6	2,9	-	-	0,4	2,1	4,0	-
Łódzkie	7,4	7,2	8,6	6,3	36,1	-	6,8	10,9	5,6	10,0
Małopolskie	7,9	8,1	8,8	7,7	-	-	5,1	8,1	5,2	20,0
Mazowieckie	14,3	15,6	9,1	11,7	-	24,2	8,6	13,3	21,6	30,0
Opolskie	3,2	3,1	4,7	3,0	-	-	2,9	2,4	3,6	-
Podkarpackie	4,4	4,2	3,2	4,8	-	-	9,5	3,6	1,8	-
Podlaskie	2,8	2,3	4,7	2,5	18,4	-	4,4	2,4	6,2	-
Pomorskie	5,3	5,2	3,2	6,4	-	20,5	6,0	5,4	6,3	10,0
Śląskie	13,2	13,7	9,1	12,7	-	-	16,5	12,3	13,4	10,0
Świętokrzyskie	2,9	2,8	4,7	3,4	-	-	0,7	4,7	2,1	-
Warmińsko-mazurskie	3,1	2,8	4,5	3,7	-	-	4,0	3,4	1,6	-
Wielkopolskie	8,1	7,2	4,7	12,2	30,7	-	15,2	11,7	6,2	10,0
Zachodniopomorskie	4,1	4,3	4,4	3,3	14,8	-	4,4	1,9	3,7	-

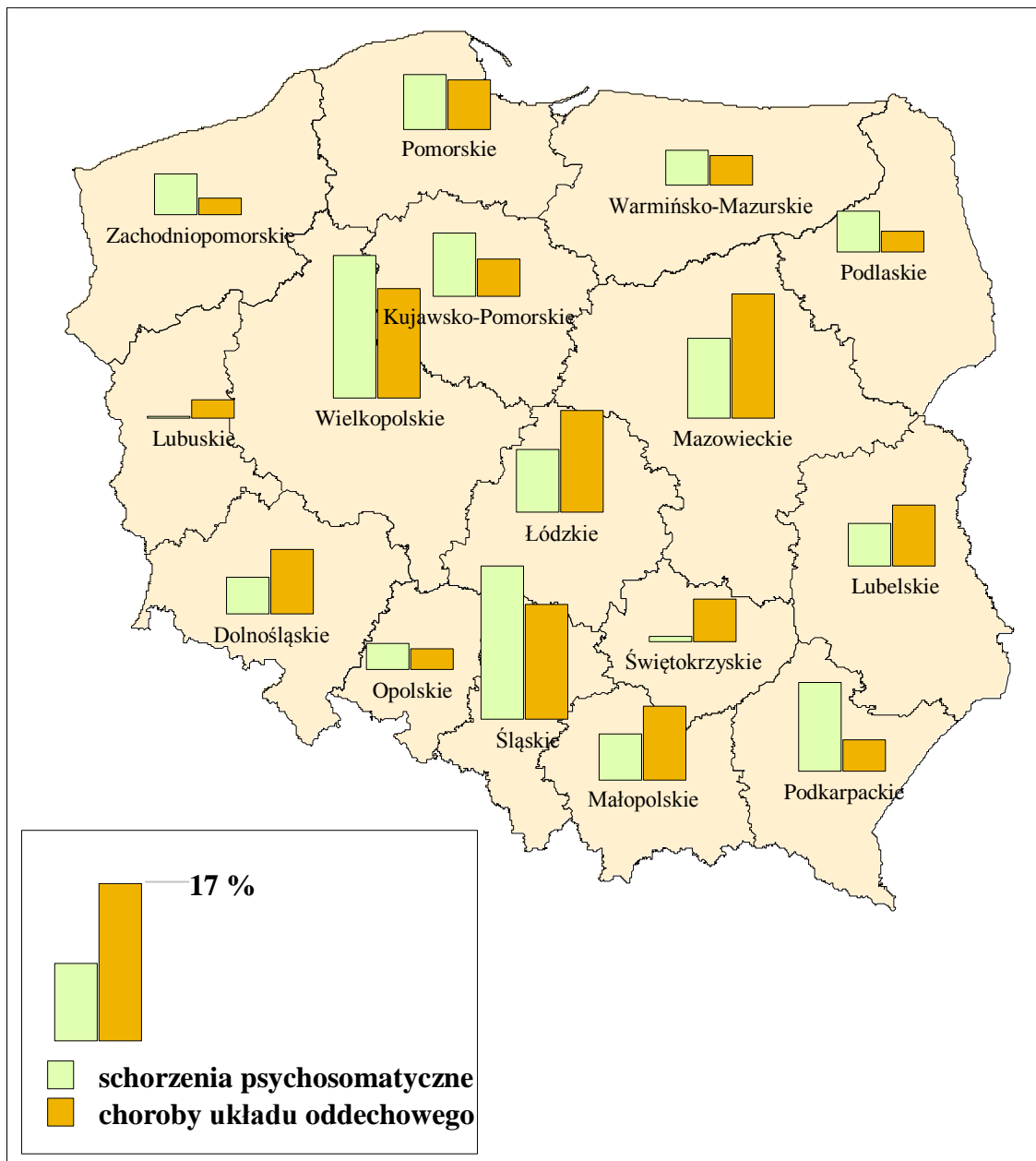
**Rys. 4 Rehabilitowani w 2013 r. w związku z chorobami narządu ruchu*/
oraz chorobami układu krążenia*/ według województw**

Uwaga: Strukturę procentową prezentuje tabela 2.

*/ Choroby rehabilitowane w systemach stacjonarnym i ambulatoryjnym łącznie

Rys. 5 Rehabilitowani w 2013 r. w związku ze schorzeniami psychosomatycznymi oraz chorobami układu oddechowego według województw

Uwaga: Strukturę procentową prezentuje tabela 5.

Tabl. 6 Rehabilitowani w 2013 roku według grup chorobowych, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej oraz województw odpowiadających miejscu zamieszkania

Województwo	Ogółem	Rehabilitowani na skutek chorób:								
		narządu ruchu stacjonarnie	narządu ruchu ambulatoryjnie	układu krążenia stacjonarnie	układu krążenia ambulatoryjnie	układu krążenia telemedycznie	psycho-somatycznych	układu oddechowego	onkologicznych gruczołu piersiowego	narządu głosu
OGÓŁEM	100,0	71,6	8,5	9,0	0,4	0,3	5,7	2,8	1,7	0,0
Dolnośląskie	100,0	73,6	11,4	7,3	-	1,5	2,5	2,0	1,7	-
Kujawsko-pomorskie	100,0	68,9	8,8	10,1	-	-	8,8	2,6	0,8	0,0
Lubelskie	100,0	72,1	10,7	9,0	-	-	3,8	2,7	1,7	-
Lubuskie	100,0	69,8	14,8	9,8	-	-	0,9	2,2	2,5	-
Łódzkie	100,0	69,7	10,0	7,6	2,1	-	5,3	4,1	1,2	0,0
Małopolskie	100,0	74,0	9,5	8,8	-	-	3,7	2,9	1,1	0,0
Mazowieckie	100,0	78,2	5,4	7,4	-	0,4	3,5	2,6	2,5	0,0
Opolskie	100,0	69,8	12,5	8,5	-	-	5,2	2,1	1,9	-
Podkarpackie	100,0	68,9	6,2	9,7	-	-	12,3	2,2	0,7	-
Podlaskie	100,0	59,3	14,5	8,0	2,8	-	9,2	2,4	3,8	-
Pomorskie	100,0	71,5	5,3	10,9	-	1,0	6,5	2,8	2,0	0,0
Śląskie	100,0	74,0	5,8	8,7	-	-	7,2	2,6	1,7	0,0
Świętokrzyskie	100,0	69,0	13,8	10,4	-	-	1,3	4,3	1,2	-
Warmińsko-mazurskie	100,0	65,2	12,6	10,9	-	-	7,4	3,0	0,9	-
Wielkopolskie	100,0	64,0	4,9	13,5	1,6	-	10,7	4,0	1,3	0,0
Zachodniopomorskie	100,0	73,6	8,9	7,2	1,5	-	6,0	1,3	1,5	-

Tabl. 7 Rehabilitowani w 2013 roku według wieku i płci

Wiek rehabilitowanych	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	73 425	37 007	36 418
19 lat i mniej	18	12	6
20-29	2 529	1 772	757
30-39	8 157	4 656	3 501
40-49	16 522	7 243	9 279
50 lat i więcej	46 199	23 324	22 875
Średni wiek	50,2	50,3	50,1

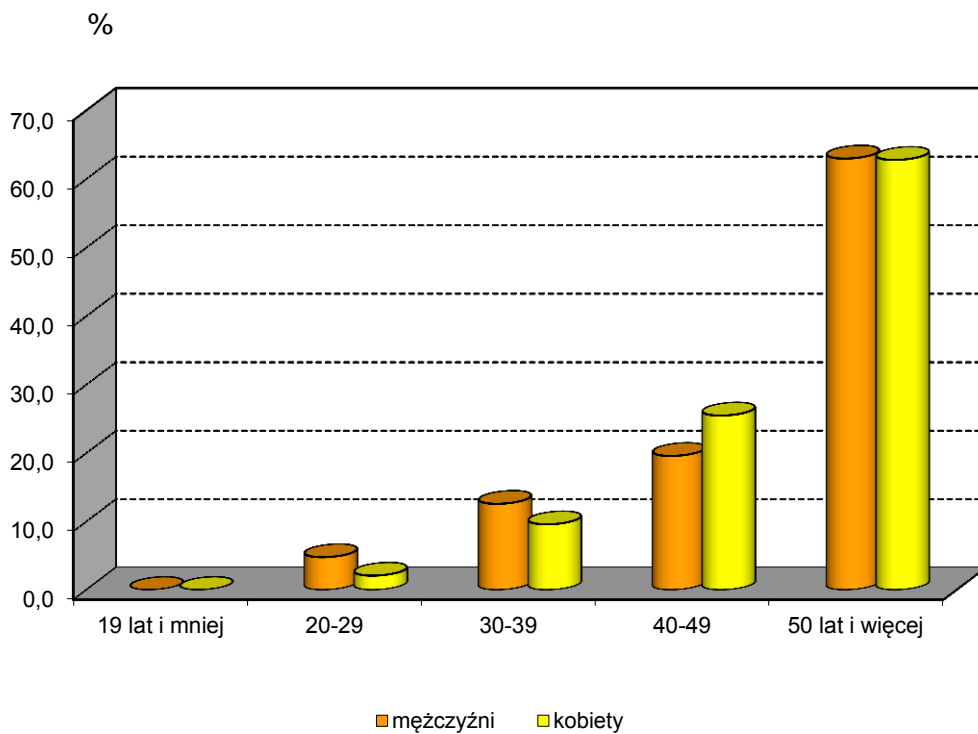
Tabl. 8 Rehabilitowani według grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej oraz wieku i płci

Grupy chorób Wiek rehabilitowanych	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	0,0	0,0	0,0
20-29	3,5	4,8	2,1
30-39	11,1	12,6	9,6
40-49	22,5	19,6	25,5
50 lat i więcej	62,9	63,0	62,8
Średni wiek	50,2	50,3	50,1
Choroby narządu ruchu razem	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	0,0	0,0	0,0
20-29	4,0	5,9	2,2
30-39	12,4	14,8	10,0
40-49	23,2	21,0	25,4
50 lat i więcej	60,4	58,3	62,4
Średni wiek	49,6	49,1	50,0
Choroby narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	0,0	0,0	0,0
20-29	4,0	6,0	2,1
30-39	11,8	14,4	9,3
40-49	23,3	21,1	25,4
50 lat i więcej	60,9	58,5	63,2
Średni wiek	49,8	49,3	50,2
Choroby narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	0,0	0,0	0,0
20-29	4,2	5,0	3,4
30-39	17,2	18,3	16,3
40-49	23,0	20,8	25,1
50 lat i więcej	55,6	55,9	55,2
Średni wiek	48,6	48,8	48,4
Choroby układu krążenia razem	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	-	-	-
20-29	0,3	0,3	0,2
30-39	2,0	2,0	2,2
40-49	12,9	12,2	16,3
50 lat i więcej	84,8	85,5	81,3
Średni wiek	54,8	55,2	53,3
Choroby układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	-	-	-
20-29	0,3	0,3	0,2
30-39	2,0	2,0	2,1
40-49	13,2	12,4	16,8
50 lat i więcej	84,5	85,3	80,9
Średni wiek	54,8	55,1	53,3
Choroby układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	-	-	-
20-29	0,6	0,7	-
30-39	1,6	1,9	-
40-49	9,7	9,5	10,9
50 lat i więcej	88,1	87,9	89,1
Średni wiek	55,8	56,1	54,1

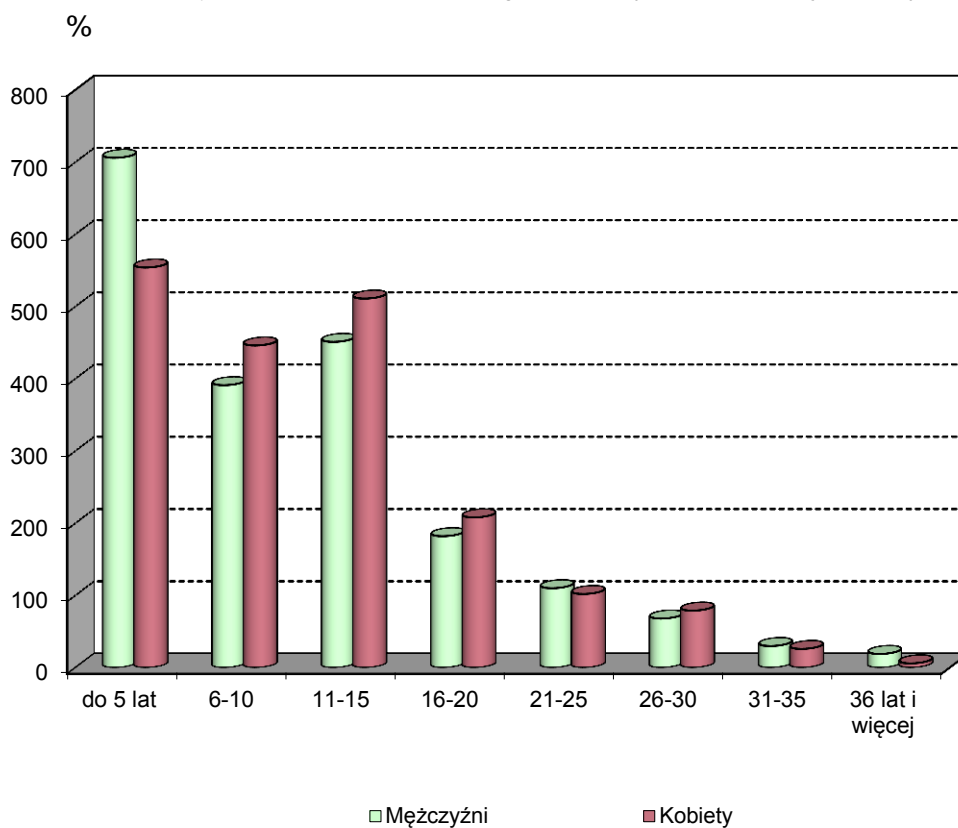
Tabl. 8 Rehabilitowani według grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej oraz wieku i płci (dok.)

Grupy chorób Wiek rehabilitowanych	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Choroby układu krążenia rehabilitowane telemedycznie	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	-	-	-
20-29	-	-	-
30-39	4,2	3,1	10,0
40-49	7,4	7,5	6,7
50 lat i więcej	88,4	89,4	83,3
Średni wiek	55,7	56,2	53,0
Choroby psychosomatyczne	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	-	-	-
20-29	2,6	3,0	2,4
30-39	12,3	13,1	12,0
40-49	28,2	22,3	30,6
50 lat i więcej	56,9	61,6	55,0
Średni wiek	49,0	49,9	48,6
Choroby układu oddechowego	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	-	-	-
20-29	1,4	1,3	1,5
30-39	6,7	7,8	5,9
40-49	22,1	16,9	26,3
50 lat i więcej	69,8	74,0	66,3
Średni wiek	51,7	52,9	50,8
Onkologia gruczołu piersiowego	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	-	-	-
20-29	0,2	-	0,2
30-39	4,9	-	4,9
40-49	25,2	-	25,2
50 lat i więcej	69,7	100,0	69,7
Średni wiek	51,6	63,0	51,6
Choroby narządu głosu	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	-	-	-
20-29	-	-	-
30-39	-	-	-
40-49	60,0	100,0	55,6
50 lat i więcej	40,0	-	44,4
Średni wiek	48,8	43,0	49,4

Rys. 6 Rehabilitowani według wieku i płci

Rys. 7 Rehabilitowani według stażu pracy w ostatnim miejscu pracy

Tabl.9 Rehabilitowani w 2013 roku według grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej oraz okoliczności powstania niezdolności do pracy

Grupy chorób	Ogółem		Rehabilitowani na skutek schorzeń powstałych w związku z:					
			wypadkami przy pracy		chorobami zawodowymi		z tzw. ogólnego stanu zdrowia	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
OGÓŁEM	73 425	100,0	2 277	100,0	78	100,0	71 070	100,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:								
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	52 606	71,6	2 009	88,2	49	62,8	50 548	71,1
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	6 263	8,5	234	10,3	7	9,0	6 022	8,5
układu krążenia rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	6 601	9,0	10	0,4	-	-	6 591	9,3
układu krążenia rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	310	0,4	2	0,1	-	-	308	0,4
układu krążenia rehabilitowanych telemedycznie	190	0,3	1	0,1	-	-	189	0,3
psychosomatycznych	4 206	5,7	18	0,8	-	-	4 188	5,9
układu oddechowego	2 019	2,8	3	0,1	22	28,2	1 994	2,8
onkologicznych gruczołu piersiowego	1 220	1,7	-	-	-	-	1 220	1,7
narządu głosu	10	0,0	-	-	-	-	10	0,0

Tabl. 10 Rehabilitowani w 2013 roku według poziomu wykształcenia oraz płci

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
w tym rehabilitowani z wykształceniem:			
podstawowym lub gimnazjalnym	6,9	7,8	6,0
zasadniczym zawodowym	37,7	49,0	25,6
średnim ogólnokształcącym	11,0	8,4	13,7
policealnym i średnim zawodowym	26,2	21,9	30,8
wyższym	15,3	10,1	20,9

Tabl. 11 Rehabilitowani według okoliczności powstania niezdolności do pracy oraz województw odpowiadających miejscu zamieszkania

Województwo	Ogółem	Rehabilitowani na skutek schorzeń powstałych w związku z:		
		wypadkami przy pracy	chorobami zawodowymi	tzw. ogólnego stanu zdrowia
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	9,5	9,4	21,8	9,4
Kujawsko-pomorskie	4,4	4,7	1,3	4,4
Lubelskie	6,8	5,2	7,7	6,9
Lubuskie	2,6	4,1	2,5	2,6
Łódzkie	7,4	8,0	10,2	7,4
Małopolskie	7,9	7,8	7,7	7,9
Mazowieckie	14,3	12,7	7,7	14,3
Opolskie	3,2	0,8	2,6	3,2
Podkarpackie	4,4	3,8	-	4,4
Podlaskie	2,8	1,8	2,6	2,8
Pomorskie	5,3	7,2	2,6	5,2
Śląskie	13,2	14,0	19,2	13,2
Świętokrzyskie	2,9	2,4	2,6	3,0
Warmińsko-mazurskie	3,1	3,5	5,1	3,1
Wielkopolskie	8,1	11,6	2,6	8,0
Zachodniopomorskie	4,1	3,0	3,8	4,2

Tabl. 12 Rehabilitowani według zawodów oraz grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej

struktura procentowa

Zawody i specjalności	Ogółem	w tym rehabilitowani na skutek chorób:			
		narządu ruchu stacjonarnie lub ambulatoryjnie	układu krążenia stacjonarnie lub ambulatoryjnie	układu oddechowego	psycho- matycznych
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:					
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	1,7	1,7	2,0	0,5	0,9
Specjaliści do spraw zdrowia	3,9	4,1	2,0	3,3	2,8
Specjaliści nauczania i wychowania	3,8	3,8	1,3	13,3	2,6
Średni personel do spraw biznesu i administracji	4,6	4,6	2,4	2,4	8,2
Sekretarki, operatorzy maszyn biurowych i pokrewni	4,1	4,2	2,2	4,7	6,1
Sprzedawcy i pokrewni	7,9	7,9	4,5	7,6	13,6
Robotnicy budowlani i pokrewni	7,3	7,3	11,3	7,1	2,1
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	7,7	7,4	14,4	7,6	2,6
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	3,5	3,7	3,2	3,3	2,3
Kierowcy i operatorzy pojazdów	6,5	6,0	13,7	4,3	2,3
Pomoce domowe i sprzątaczk	4,9	5,1	3,3	5,7	4,5
Robotnicy wykonujący prace proste w górnictwie, przemysle, budownictwie i transporcie	4,0	4,3	3,6	3,8	2,1

Tabl. 13 Rehabilitowani według grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej oraz zawodów

struktura procentowa

Zawody i specjalności	Ogółem	w tym rehabilitowani na skutek chorób:			
		narządu ruchu stacjonarnie lub ambulatoryjnie	układu krążenia stacjonarnie lub ambulatoryjnie	układu oddechowego	psycho- matycznych
OGÓŁEM	100,0	77,9	10,3	2,9	5,8
w tym:					
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	100,0	79,5	12,3	0,8	3,3
Specjaliści do spraw zdrowia	100,0	81,6	5,2	2,4	4,2
Specjaliści nauczania i wychowania	100,0	78,8	3,6	10,1	4,0
Średni personel do spraw biznesu i administracji	100,0	79,4	5,4	1,5	10,4
Sekretarki, operatorzy maszyn biurowych i pokrewni	100,0	79,1	5,6	3,3	8,6
Sprzedawcy i pokrewni	100,0	78,4	5,9	2,8	10,0
Robotnicy budowlani i pokrewni	100,0	77,7	16,0	2,8	1,7
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	100,0	74,7	19,3	2,8	1,9
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	100,0	82,8	9,4	2,7	3,9
Kierowcy i operatorzy pojazdów	100,0	72,0	21,9	1,9	2,1
Pomoce domowe i sprzątaczk	100,0	81,0	7,0	3,4	5,3
Robotnicy wykonujący pracy proste w górnictwie, przemysle, budownictwie i transporcie	100,0	82,4	9,1	2,7	3,0

3. ŚWIADCZENIA POBIERANE PRZEZ UBEZPIECZONYCH PRZED REHABILITACJĄ LECZNICZĄ

Powodzenie rehabilitacji w znacznym stopniu zależy od możliwie wczesnego kierowania osób na leczenie rehabilitacyjne. Podstawą skierowania osoby ubezpieczonej do ośrodka rehabilitacyjnego jest wydane przez lekarza orzecznika ZUS orzeczenie o potrzebie rehabilitacji leczniczej. Tabela 14 zawiera liczbę orzeczeń ustalających potrzebę rehabilitacji wydanych w latach 2009-2013.

Tabl. 14 Liczba orzeczeń ustalających potrzebę rehabilitacji leczniczej wydanych przez lekarzy orzeczników ZUS w latach 2009-2013

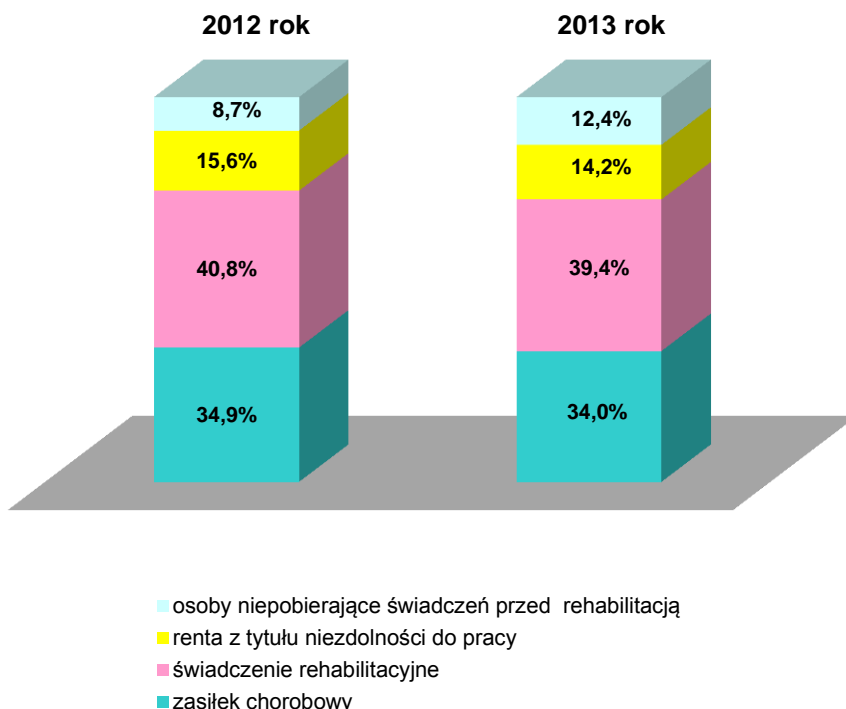
Wyszczególnienie	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
	w tys.				
Orzeczenia ustalające potrzebę rehabilitacji leczniczej wydane: - w trakcie orzekania o niezdolności do pracy dla celów rentowych w wyniku: orzeczeń pierwszorazowych orzeczeń ponownych	2,3 12,1	2,3 11,3	2,2 10,3	2,2 9,5	2,1 9,0
- w trakcie kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy	22,2	21,6	13,3	11,3	6,9
- przy orzekaniu o okolicznościach uzasadniających przyznanie świadczenia rehabilitacyjnego	34,4	31,5	32,0	31,4	31,1
- na wniosek lekarza leczącego	16,5	18,7	23,7	30,3	36,1

Z powyższych danych wynika, że na przestrzeni lat stopniowo zmniejsza się liczba rencistów, którzy otrzymali orzeczenie o potrzebie rehabilitacji leczniczej. Zmniejsza się również liczba takich orzeczeń wydawanych w trakcie kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy. Z kolei liczba orzeczeń stwierdzających potrzebę rehabilitacji leczniczej ustalona w trakcie orzekania o okolicznościach uzasadniających przyznanie świadczenia rehabilitacyjnego utrzymuje się od trzech lat na poziomie 31-32 tys. orzeczeń rocznie. Równocześnie znacząco wzrasta liczba orzeczeń o potrzebie rehabilitacji leczniczej wydanych na wniosek lekarza leczącego, m.in. osobom, które przed uzyskaniem takiego orzeczenia nie pobierały żadnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Wszystkie te okoliczności mają wpływ na strukturę świadczeń pobieranych przez ubezpieczonych w momencie kierowania ich na rehabilitację leczniczą.

Z ogólnej liczby 73,4 tys. osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2013 r., w momencie skierowania świadczenia pobierało 64,3 tys. osób, co stanowiło 87,6% badanej populacji. Z tej liczby 25 tys. osób pobierało zasiłek chorobowy, 28,9 tys. osób – świadczenie

rehabilitacyjne, a 10,4 tys. osób – rentę z tytułu niezdolności do pracy. Pozostałe 9,1 tys. osób, tj. 12,4% nie pobierało przed rehabilitacją żadnych świadczeń.

Rys.8 Rehabilitowani według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą w latach 2012-2013

Rosnąc z roku na rok odsetek osób, które w momencie skierowania na rehabilitację nie pobierały żadnych świadczeń oraz wysoki odsetek osób kierowanych na rehabilitację w trakcie pobierania zasiłku chorobowego (34,0% skierowanych) i lub świadczenia rehabilitacyjnego (ponad 39%) świadczą o kierowaniu na rehabilitację we wczesnym okresie choroby.

Wczesne wspomaganie procesu leczenia zabiegami rehabilitacyjnymi i psychologicznymi w dużym stopniu zależy od chorobowych przyczyn niezdolności do pracy. Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2013 roku najwcześniej na rehabilitację kierowane były osoby z chorobami narządu ruchu: 43,8% zostało skierowanych na rehabilitację w systemie stacjonarnym lub ambulatoryjnym w okresie czasowej niezdolności do pracy, kolejne 43,6% – w trakcie pobierania świadczenia rehabilitacyjnego, a 12,6% osób – renty z tytułu niezdolności do pracy.

Odmienne kształtowała się struktura świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację w grupie osób poddanych rehabilitacji z powodu chorób układu krążenia. Zasiłek chorobowy pobierało 21,6% tej grupy, świadczenie rehabilitacyjne – 45,1%, a rentę z tytułu niezdolności do pracy – 33,3% osób. W grupie ubezpieczonych z chorobami psychosomatycznymi aż 66,2% w momencie skierowania pobierało świadczenie rehabilitacyjne, a 22,0% miało status rencisty. Jeszcze inaczej struktura świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację kształtowała się w grupie osób z chorobami układu oddechowego: 29,7% osób

pobierało zasiłek chorobowy, 37,4% – świadczenie rehabilitacyjne, a 32,9% – rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Wczesne rozpoczęcie rehabilitacji prowadzi do skrócenia okresu potrzebnego na usprawnienie organizmu w stopniu umożliwiającym powrót do pracy zarobkowej i niewątpliwie do obniżenia kosztów leczenia oraz zmniejszenia wydatków na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy. Z tego też względu w analizie skuteczności rehabilitacji leczniczej istotne są informacje o rodzaju świadczeń pobieranych przez ubezpieczonych przed rehabilitacją leczniczą lub w trakcie jej trwania. Istotny jest również okres pobierania poszczególnych świadczeń.

Od kilku lat okres zasiłkowy wykorzystany przed rehabilitacją lub w trakcie jej trwania ulega skróceniu. Przeciętna długość okresu zasiłkowego wykorzystanego przed rehabilitacją leczniczą w 2013 r. wynosiła 89,4 dnia, w porównaniu z 96,9 dnia w 2012 r. i 107,2 dnia w 2011 r. O tak niskim poziomie tej przeciętnej ogółem w 2013 r. zdecydował przeciętny okres w najliczniejszej grupie chorób narządu ruchu.

Przeciętna długość okresu zasiłkowego była zróżnicowana zarówno w obrębie płci rehabilitowanych (103,3 dnia w populacji mężczyzn i 78,5 dnia w populacji kobiet), jak i w obrębie poszczególnych grup chorobowych. W 2013 r. zasiłek chorobowy najdłużej pobierały osoby skierowane na rehabilitację z powodu chorób układu krążenia w systemie telemedycznym – 133,7 dnia, chorób układu krążenia w systemie ambulatoryjnym - średnio przez ponad 130 dni, a także osoby z chorobami psychosomatycznymi - średnio przez prawie 113,7 dnia.

Mniejsze zróżnicowanie długości okresu pobierania świadczeń odnotowano w przypadku świadczenia rehabilitacyjnego. Przed rehabilitacją leczniczą świadczenie to pobierano średnio przez okres 6,4 miesięcy. W obrębie prawie wszystkich grup chorób, poza schorzeniami onkologicznymi, nie odnotowano większych różnic w okresie pobierania tego świadczenia. Jedynie osoby z chorobami onkologicznymi gruczołu piersiowego przed rehabilitacją leczniczą, świadczenie to pobierały średnio przez okres 8,5 miesiąca.

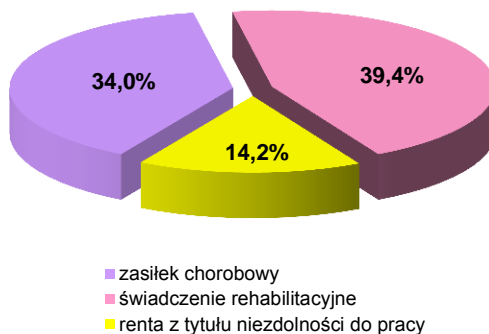
Populacja rencistów skierowanych na rehabilitację leczniczą w 2013 r. liczyła niespełna 10,4 tys. osób. Wśród rencistów przeważały osoby z chorobami narządu ruchu, stanowiąc łącznie 61,2% tej zbiorowości. Osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobami układu krążenia stanowiły łącznie 21,3%. Niezdolni do pracy wskutek chorób psychosomatycznych to 8,7% populacji rencistów, a w następstwie chorób układu oddechowego – 5,3%.

Powyższa zmiana struktury osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2013 r. według świadczeń pobieranych w momencie skierowania na leczenie rehabilitacyjne niewątpliwie miała wpływ na poziom wskaźnika oceny skuteczności przeprowadzonej rehabilitacji. Wskaźnik ten określany jest odsetkiem osób populacji poddanej rehabilitacji leczniczej w danym roku, które w okresie 12 miesięcy po zakończonej rehabilitacji nie pobierały żadnych świadczeń z ubezpieczenia społecznego lub bezpośrednio po zakończeniu leczenia rehabilitacyjnego pobierały jedynie zasiłek chorobowy przez okres do 20 dni (uwaga – rozdział 4).

Tabl. 15 Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń w momencie skierowania na rehabilitację

Rodzaj świadczenia pobieranego w momencie skierowania na rehabilitację	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	73 425	100,0	37 007	100,0	36 418	100,0
z tego:						
I. Osoby pobierające świadczenia przed rehabilitacją	64 303	87,6	34 205	92,4	30 098	82,6
z tego pobierające:						
zasilek chorobowy	24 998	34,0	10 774	29,1	14 224	39,0
świadczenie rehabilitacyjne	28 907	39,4	17 171	46,4	11 736	32,2
rentę z tytułu niezdolności do pracy	10 398	14,2	6 260	16,9	4 138	11,4
II. Osoby, które przed rehabilitacją nie pobierały żadnych świadczeń	9 122	12,4	2 802	7,6	6 320	17,4

Rys. 9 Rehabilitowani pobierający świadczenia w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą według rodzaju świadczeń

Tabl. 16. Rehabilitowani według wieku i płci oraz rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację

Rodzaj świadczenia pobieranego w momencie skierowania na rehabilitację	Ogółem	Wiek rehabilitowanych:					Średni wiek w latach
		19 lat i mniej	20-29	30-39	40-49	50 lat i więcej	
OGÓŁEM							
OGÓŁEM	64 303	12	2 352	7 373	14 591	39 975	50,0
zasilek chorobowy	24 998	6	603	2 493	5 866	16 030	50,7
świadczenie rehabilitacyjne	28 907	6	1 644	4 134	6 753	16 370	48,6
renta z tytułu niezdolności do pracy (okresowa)	10 398	-	105	746	1 972	7 575	52,2
z tego:							
całkowita niezdolność do pracy	658	-	19	77	117	445	51,3
częściowa niezdolność do pracy	9 740	-	86	669	1 855	7 130	52,2
MĘŻCZYŹNI							
OGÓŁEM	34 205	12	1 759	4 327	6 549	21 558	50,1
zasilek chorobowy	10 774	6	385	1 332	2 246	6 805	50,6
świadczenie rehabilitacyjne	17 171	6	1 289	2 550	3 413	9 913	48,6
renta z tytułu niezdolności do pracy (okresowa)	6 260	-	85	445	890	4 840	53,1
z tego:							
całkowita niezdolność do pracy	398	-	9	47	57	285	52,8
częściowa niezdolność do pracy	5 862	-	76	398	833	4 555	53,2
KOBIETY							
OGÓŁEM	30 098	-	593	3 046	8 042	18 417	49,9
zasilek chorobowy	14 224	-	218	1 161	3 620	9 225	50,7
świadczenie rehabilitacyjne	11 736	-	355	1 584	3 340	6 457	48,5
renta z tytułu niezdolności do pracy (okresowa)	4 138	-	20	301	1 082	2 735	50,6
z tego:							
całkowita niezdolność do pracy	260	-	10	30	60	160	48,9
częściowa niezdolność do pracy	3 878	-	10	271	1 022	2 575	50,7

Tabl. 17 Rehabilitowani według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację oraz grup chorób

Grupy chorób	Ogółem	z tego pobierający przed rehabilitacją:		
		zasilek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	64 303	24 998	28 907	10 398
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	45 154	20 139	19 271	5 744
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	5 629	2 125	2 879	625
układu krążenia w systemie stacjonarnym	6 132	1 338	2 736	2 058
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	300	47	164	89
schorzeń psychosomatycznych	4 128	486	2 733	909
układu oddechowego	1 682	499	630	553
onkologicznych gruczołu piersiowego	1 087	322	409	356
układu krążenia telemedycznie	181	41	82	58
narządu głosu (program pilotażowy)	10	1	3	6

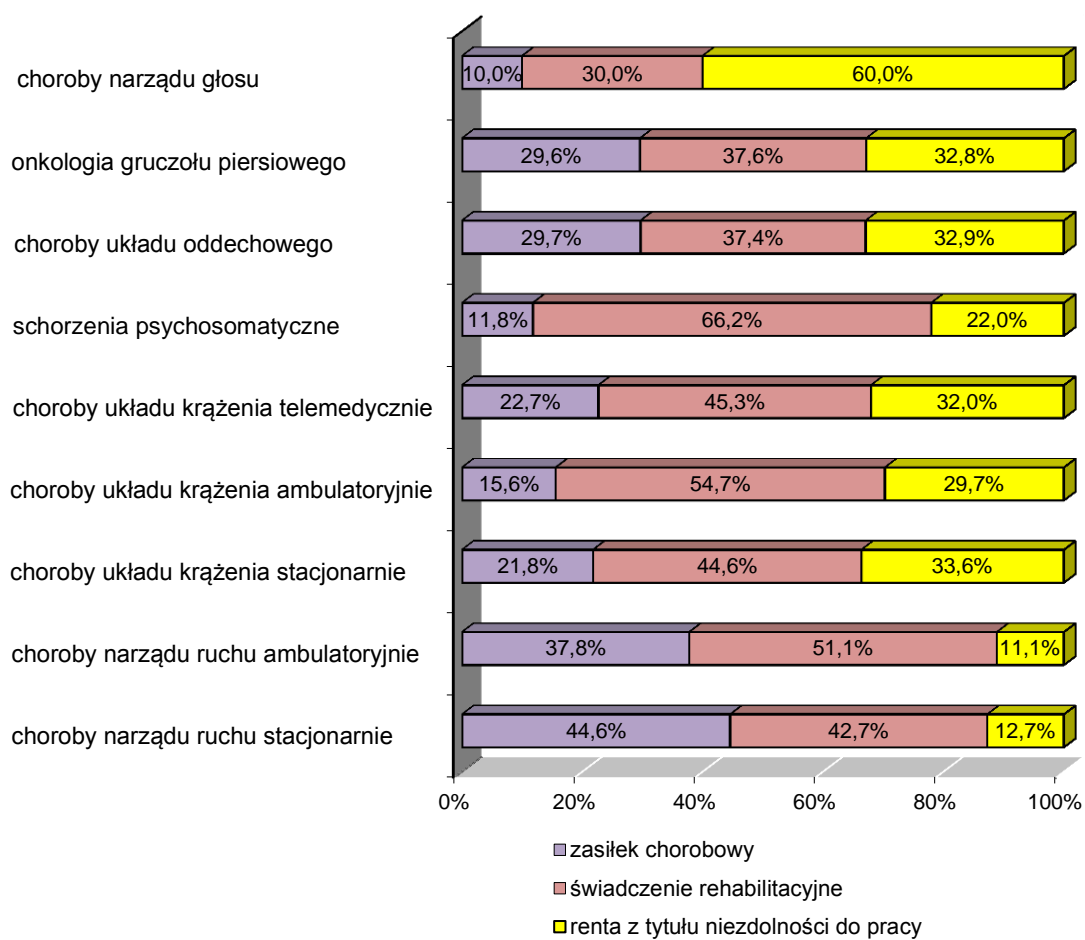
Tabl. 18 Rehabilitowani według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację oraz grup chorób

struktura procentowa

Grupy chorób	Ogółem	z tego pobierający przed rehabilitacją:		
		zasilek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	70,2	80,6	66,7	55,2
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	8,8	8,5	9,9	6,0
układu krążenia w systemie stacjonarnym	9,5	5,3	9,5	19,8
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,5	0,2	0,6	0,9
schorzeń psychosomatycznych	6,4	1,9	9,4	8,7
układu oddechowego	2,6	2,0	2,2	5,3
onkologicznych gruczołu piersiowego	1,7	1,3	1,4	3,4
układu krążenia telemedycznie	0,3	0,2	0,3	0,6
narządu głosu (program pilotażowy)	0,0	0,0	0,0	0,1

Rys. 10 Rehabilitowani według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację oraz grup chorób

Tabl. 19 Rehabilitowani pobierający w momencie skierowania na rehabilitację zasiłek chorobowy według okresu jego pobierania oraz płci

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM z tego zasiłek chorobowy pobierany przez okres:	24 998	10 774	14 224
do 14 dni	521	114	407
15-20	322	124	198
21-33	9 289	2 950	6 339
34-90	2 503	1 075	1 428
91-150	5 738	2 941	2 797
151-182	6 625	3 570	3 055
183-270	-	-	-
Przeciętny okres zasiłkowy w dniach	89,4	103,3	78,5

Tabl. 20 Przeciętny okres pobierania zasiłku chorobowego w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą według grup chorób

Grupy chorób	Przeciętny okres zasiłkowy w dniach
OGÓŁEM	89,4
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:	
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	89,3
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	89,4
układu krążenia w systemie stacjonarnym	97,1
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	130,7
schorzeń psychosomatycznych	113,7
układu oddechowego	57,1
onkologicznych gruczołu piersiowego	36,9
układu krążenia telemedycznie	133,7
narządu głosu (program pilotażowy)	-

Tabl. 21 Rehabilitowani pobierający w momencie skierowania na rehabilitację świadczenie rehabilitacyjne według okresu jego pobierania oraz płci

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	28 907	17 171	11 736
z tego świadczenie rehabilitacyjne pobierane przez okres:			
1 - 3 miesięcy	3 337	1 540	1 797
4 - 6	16 330	10 178	6 152
7 - 9	3 705	2 020	1 685
10 - 11	1 350	883	467
12 miesięcy	4 185	2 550	1 635
Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w miesiącach	6,4	6,5	6,2

Tabl. 22 Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą według grup chorób

Grupy chorób	Przeciętny okres pobierania w miesiącach
OGÓŁEM	6,4
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:	
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	6,4
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	6,3
układu krążenia w systemie stacjonarnym	6,8
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	5,7
schorzeń psychosomatycznych	6,4
układu oddechowego	6,8
onkologicznych gruczołu piersiowego	8,5
układu krążenia telemedycznie	6,2
narządu głosu (program pilotażowy)	-

Tabl. 23 Rehabilitowani pobierający w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą rentę z tytułu niezdolności do pracy według grup chorobowych oraz płci

Grupy chorób	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	10 398	6 260	4 138
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	5 744	3 405	2 339
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	625	316	309
układu krążenia w systemie stacjonarnym	2 058	1 822	236
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	89	75	14
schorzeń psychosomatycznych	909	265	644
układu oddechowego	553	321	232
onkologicznych gruczołu piersiowego	356	-	356
układu krążenia telemedycznie	58	56	2
narządu głosu (program pilotażowy)	6	-	6

Tabl. 24 Rehabilitowani pobierający w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą rentę z tytułu niezdolności do pracy według grup chorobowych oraz płci

struktura procentowa

Grupy chorób	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	55,2	54,4	56,5
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	6,0	5,1	7,5
układu krążenia w systemie stacjonarnym	19,8	29,1	5,7
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,9	1,2	0,3
schorzeń psychosomatycznych	8,7	4,2	15,6
układu oddechowego	5,3	5,1	5,6
onkologicznych gruczołu piersiowego	3,4	-	8,6
układu krążenia telemedycznie	0,6	0,9	0,1
narządu głosu (program pilotażowy)	0,1	-	0,1

4. ŚWIADCZENIA POBIERANE W OKRESIE 12 MIESIĘCY PO REHABILITACJI LECZNICZEJ

Zgodnie z definicją ustaloną dla potrzeb prezentowanego badania przyjęto, że rehabilitacja jest skuteczna, jeśli w okresie 12 miesięcy od daty zakończenia leczenia w ośrodku rehabilitacyjnym ubezpieczony nie pobiera żadnych świadczeń z ubezpieczenia społecznego lub jedynym świadczeniem pobieranym po rehabilitacji jest zasiłek chorobowy do 20 dni.

W analizowanym 12-miesięcznym okresie od zakończenia rehabilitacji leczniczej 58,1% ubezpieczonych kontynuowało pobieranie świadczeń przyznanych przed rehabilitacją bądź w jej trakcie, lub rozpoczęło pobieranie nowego świadczenia.

Tak jak w poprzednich badaniach, analizę rodzajów świadczeń pobieranych w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji, przeprowadzono w odniesieniu do ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji.

Wyniki tej analizy zaprezentowano zarówno dla całej badanej populacji, jak i wyodrębnionej grupy osób, które po rehabilitacji pobierały świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej. Wyodrębnienia dokonano sprawdzając zgodność numeru statystycznego jednostki chorobowej, z tytułu której ubezpieczony został poddany rehabilitacji leczniczej z jednostką chorobową, z tytułu której pobierał ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji.

Z uwagi na to, że nie wszystkie jednostki chorobowe, z tytułu których pobierane były świadczenia po zakończeniu rehabilitacji leczniczej można było zaliczyć do jednej z grup chorób podlegających rehabilitacji (str. 8), jednostki te zakwalifikowano do grupy „pozostałe choroby”.

4.1. ŚWIADCZENIA POBIERANE PO REHABILITACJI BEZ WZGLĘDU NA CHOROBE BĘDĄCĄ PRZYCZYNĄ REHABILITACJI

W okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji leczniczej struktura 73,4 tys. osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2013 r. przedstawiała się następująco:

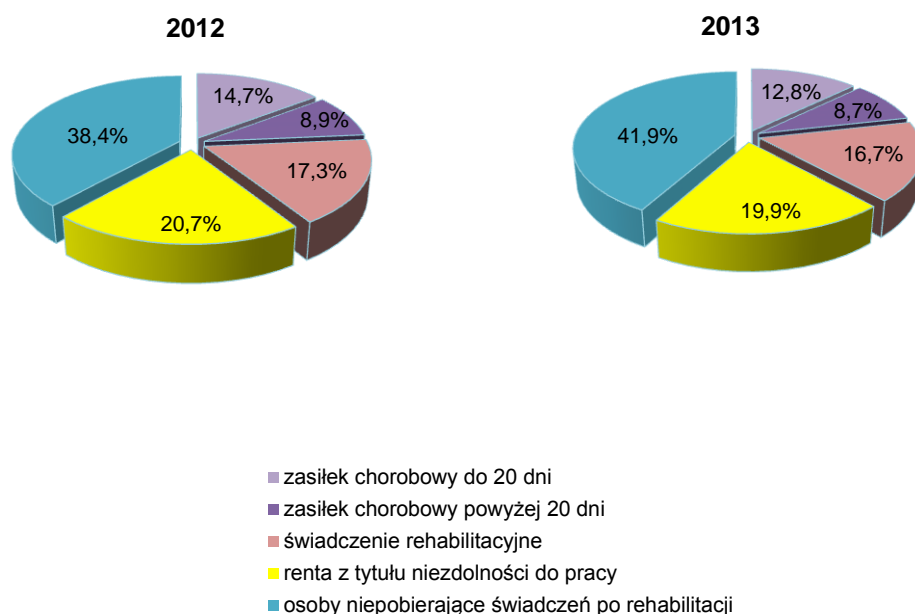
- 30,8 tys. (tj. 41,9% badanej populacji) nie pobierało żadnych świadczeń,
- 42,6 tys. (tj. 58,1% ogólnej liczby rehabilitowanych) kontynuowało pobieranie świadczeń przyznanych przed rehabilitacją lub w jej trakcie, lub rozpoczęło pobieranie nowego świadczenia, z tego:
  - ◆ 15,8 tys. (tj. 21,5% badanej populacji) osób pobierało zasiłek chorobowy, w tym 9,3 tys. osób pobierało go przez okres do 20 dni (12,8% ogółu rehabilitowanych),
  - ◆ 12,2 tys. (tj. 16,7%) - świadczenie rehabilitacyjne,
  - ◆ 14,6 tys. (tj. 19,9%) – rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Powyższe wyniki wskazują, że w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji 41,9% populacji poddanej rehabilitacji w 2013 r., nie pobierało żadnych świadczeń, a kolejne 12,8% pobierało jedynie zasiłek chorobowy nie przekraczający 20 dni. Zatem zgodnie z przyjętym dla potrzeb badania założeniem należy uznać, że rehabilitacja lecznicza w 2013r. okazała się skuteczna w przypadku 54,7% osób.

Z porównania danych uzyskanych w 2013 r. z wynikami rehabilitacji w 2012 r. wynika, że w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji odsetek osób, które nie pobierały już żadnych świadczeń zwiększył się o 3,5 punktu procentowego. Jednocześnie odsetek osób, które jako ostatnie świadczenie wykorzystały okres zasiłkowy nie przekraczający 20 dni zmniejszył się o 1,9 punktu procentowego (84,8% tych zasiłków to świadczenia pobierane przez okres nie przekraczający 14 dni). W efekcie w 2013 r. w stosunku do 2012 r. skuteczność rehabilitacji wzrosła o 1,6 punktu procentowego.

Analizę porównawczą struktury rehabilitowanych zależnie od rodzaju świadczeń pobieranych po rehabilitacji w 2012 r. i w 2013 r. przedstawia rysunek 11.

Rys. 11 Porównanie wyników rehabilitacji w latach 2012-2013 ze względu na rodzaj ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji bez względu na chorobę będącą przyczyną rehabilitacji

Porównanie struktury ubezpieczonych według rodzaju pozostałych świadczeń pobieranych po odbytej rehabilitacji w 2013 r. z analogiczną strukturą z 2012 r. pozwala wnioskować, że:

- «» o 0,8 punktu procentowego zmniejszył się odsetek osób, które po rehabilitacji pobierały rentę z tytułu niezdolności do pracy;
- «» odsetek osób pobierających świadczenie rehabilitacyjne jako ostatnie świadczenie po rehabilitacji zmniejszył się o 0,6 punktu procentowego;
- «» odsetek osób pobierających po rehabilitacji zasiłek chorobowy przekraczający 20 dni zmniejszył się o 0,2 punktu procentowego.

Okres pobierania poszczególnych rodzajów świadczeń kształtował się zależnie od jednostek chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy.

W 2013 r. przeciętny okres pobierania zasiłku chorobowego po zakończeniu leczenia rehabilitacyjnego wynosił 29,8 dnia z tym, że 9,4 tys. osób, tj. 59,5% pobierało zasiłek jedynie przez okres do 20 dni.

Podobnie jak w roku poprzednim, najdłużej, bo średnio przez 56,9 dnia zasiłek chorobowy pobierały osoby poddane rehabilitacji w zakresie schorzeń psychosomatycznych. Ponad 39 dni wyniósł przeciętny okres zasiłkowy w grupie chorób narządu ruchu rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym, a 31 dni – w grupie chorób układu krążenia rehabilitowanych telemedycznie. Najkrótszy, bo średnio niespełna 24 dniowy okres zasiłkowy odnotowano u osób z chorobami układu oddechowego.

Podobnie jak w poprzednim roku, w 2013 r. długość przeciętnego okresu pobierania świadczenia rehabilitacyjnego nieznacznie zmieniła się i wyniosła 5,4 miesiąca. W obrębie większości grup chorób, poza schorzeniami onkologicznymi (4,6 miesiąca) i chorobami układu oddechowego (4,2 miesiąca) nie odnotowano większych różnic w okresie pobierania tego świadczenia.

W 2013 r. grupa osób pobierających rentę z tytułu niezdolności do pracy jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji, liczyła 14,6 tys. osób, z czego 93,3% pobierało rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

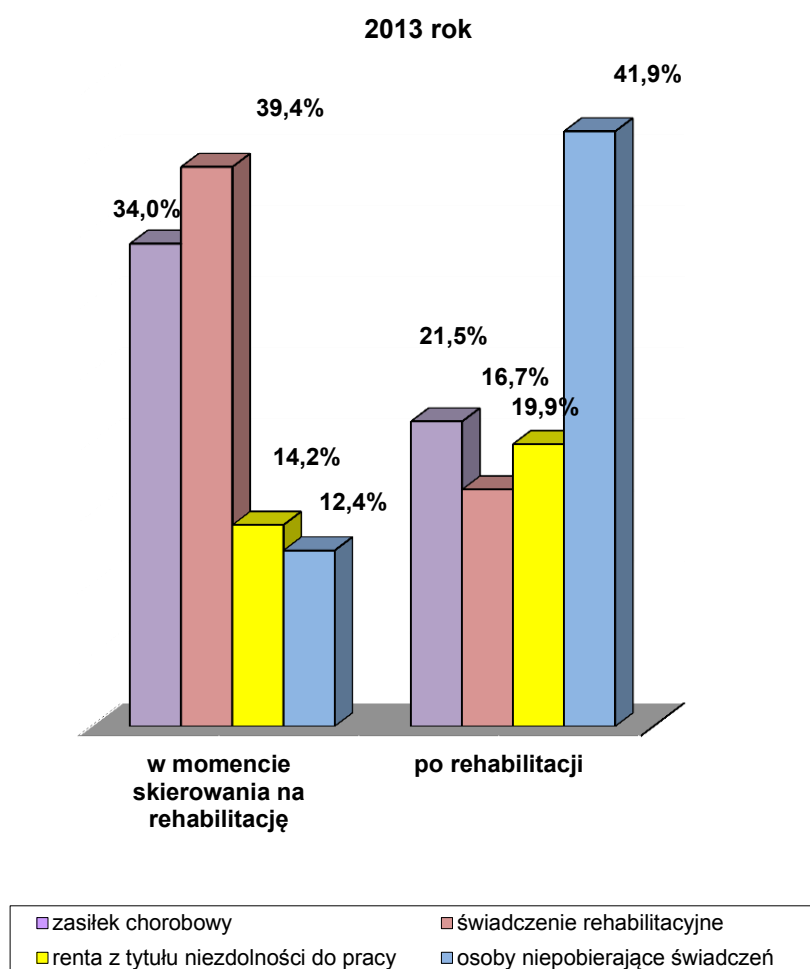
Z ogólnej liczby rent ponad 58,1% świadczeń pobierały osoby z chorobami narządu ruchu rehabilitowane w systemach stacjonarnym lub ambulatoryjnym. Kolejne 18,7% tej liczby stanowiły renty przyznane z powodu chorób układu krążenia, a 4,6% - renty w związku z chorobami układu oddechowego. Co siódma osoba (2,0 tys. osób) pobierała świadczenie rentowe z tytułu chorób, których nie można zakwalifikować do żadnego z wymienianych w opracowaniu profili rehabilitacji.

Z analizy porównawczej struktury rehabilitowanych zależnie od rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację i świadczeń pobieranych w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji wynika, że najwyższy odsetek, bo ponad 87% osób nie pobierających po rehabilitacji żadnych świadczeń stanowiły osoby, które również w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą nie pobierały żadnych świadczeń. Wysoki odsetek

nie pobierających żadnych świadczeń po rehabilitacji dotyczył również osób, które zostały skierowane w trakcie pobierania świadczenia rehabilitacyjnego – 41,9% tej populacji. Z populacji osób, które przed rehabilitacją pobierały zasiłek chorobowy 51,5% po odbyciu leczenia rehabilitacyjnego kontynuowało pobieranie tego świadczenia, a 31,8% nie pobierało po rehabilitacji żadnego świadczenia.

Strukturę rehabilitowanych zależnie od rodzaju świadczenia pobieranego jako ostatnie przed rehabilitacją i świadczenia pobieranego jako ostatnie po jej zakończeniu przedstawia rys.12.

Rys. 12. Rehabilitowani według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą oraz rodzaju świadczeń pobieranych w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji

Tabl.25 Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji leczniczej

Wyszczególnienie	Ogółem	
	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	73 425	100,0
z tego:		
I. Osoby pobierające świadczenia po rehabilitacji	42 635	58,1
z tego pobierający:		
- z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji	30 262	41,2
- z powodu zaistnienia innej choroby niż ta, która była przyczyną rehabilitacji	12 373	16,9
II. Osoby, które po rehabilitacji nie pobierały żadnych świadczeń	30 790	41,9

Tabl. 26 Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji leczniczej

Rodzaj ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji	Ogółem	
	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	73 425	100,0
z tego:		
I. Osoby pobierające świadczenia z tego pobierający:	42 635	58,1
zasiłek chorobowy	15 766	21,5
z tego pobierany przez okres:		
do 20 dni	9 373	12,8
powyżej 20 dni	6 393	8,7
świadczenie rehabilitacyjne	12 224	16,7
rentę z tytułu niezdolności do pracy	14 645	19,9
II. Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji	30 790	41,9

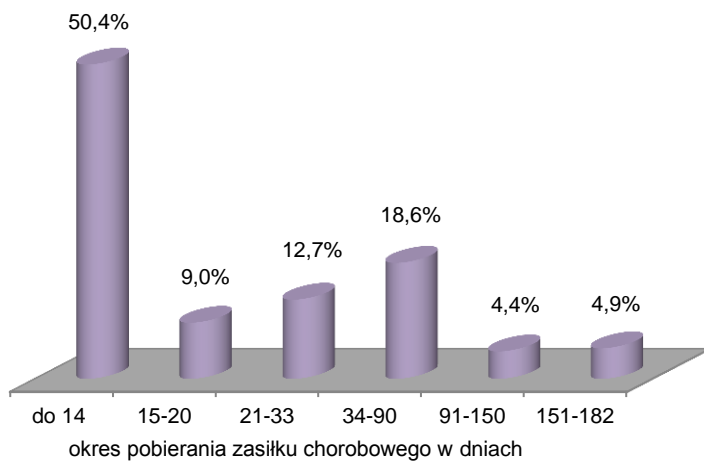
Tabl. 27 Rehabilitowani pobierający jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji zasiłek chorobowy, według okresu jego pobierania oraz płci rehabilitowanych

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	15 766	7 011	8 755
z tego zasiłek chorobowy pobierany przez okres:			
do 14 dni	7 952	3 329	4 623
15 - 20	1 421	705	716
21 - 33	1 996	881	1 115
34 - 90	2 935	1 401	1 534
91 - 150	691	333	358
151 - 182	771	362	409
183 - 270	-	-	-
Przeciętny okres zasiłkowy w dniach	29,8	31,3	28,5

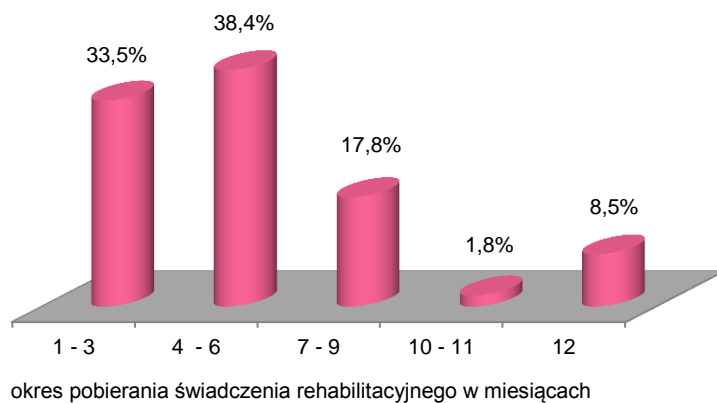
Tabl. 28 Przeciętny okres pobierania zasiłku chorobowego jako ostatniego świadczenia w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji według grup chorób

Grupy chorób	Przeciętny okres zasiłkowy w dniach
OGÓŁEM	29,8
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:	
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	27,0
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	39,2
układu krążenia w systemie stacjonarnym	27,1
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	25,3
schorzeń psychosomatycznych	56,9
układu oddechowego	23,9
onkologicznych gruczołu piersiowego	25,1
układu krążenia telemedycznie	31,0
narządu głosu (program pilotażowy)	-
pozostałych	37,3

Rys. 13. Rehabilitowani pobierający zasiłek chorobowy jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji według okresu jego pobierania

Rys. 14. Rehabilitowani pobierający świadczenie rehabilitacyjne jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji według okresu jego pobierania

Tabl. 29 Rehabilitowani pobierający jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji świadczenie rehabilitacyjne, według okresu jego pobierania oraz płci rehabilitowanych

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	12 224	6 640	5 584
z tego świadczenie rehabilitacyjne pobierane przez okres:			
1 - 3 miesięcy	4 096	2 184	1 912
4 - 6	4 700	2 644	2 056
7 - 9	2 173	1 058	1 115
10 - 11	219	137	82
12 miesięcy	1 036	617	419
Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w miesiącach	5,4	5,4	5,3

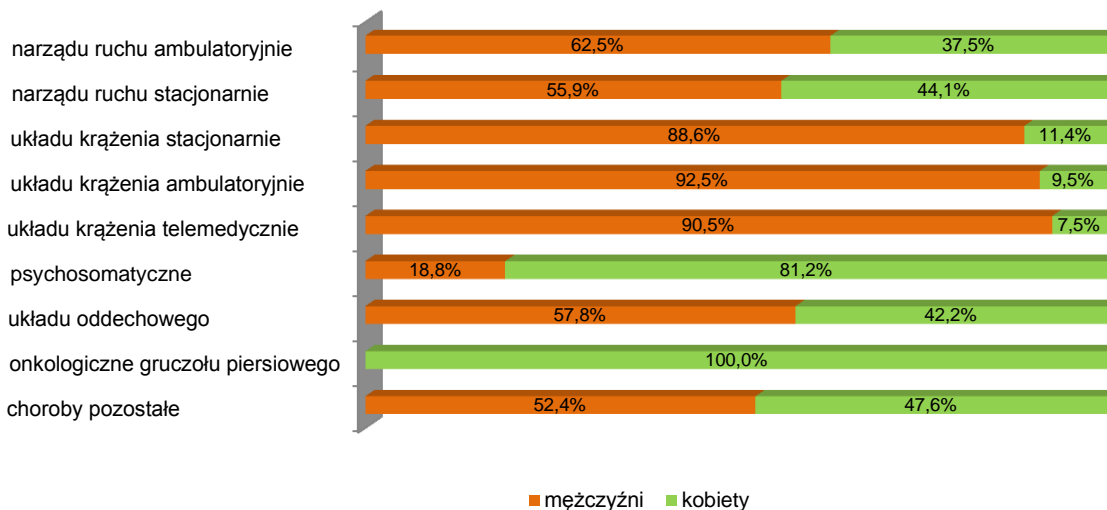
Tabl. 30 Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego jako ostatniego świadczenia w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji według grup chorób

Grupy chorób	Przeciętny okres pobierania w miesiącach
OGÓŁEM	5,4
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:	
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	5,4
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	5,0
układu krążenia w systemie stacjonarnym	5,8
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	5,8
schorzeń psychosomatycznych	5,2
układu oddechowego	4,2
onkologicznych gruczołu piersiowego	4,6
układu krążenia telemedycznie	5,2
narządu głosu (program pilotażowy)	-
pozostałych	5,4

Tabl. 31 Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie rentę z tytułu niezdolności do pracy, według grup chorób oraz płci

Grupy chorób	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	14 645	9 215	5 430
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	7 861	4 916	2 945
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	648	362	286
układu krążenia w systemie stacjonarnym	2 145	1 900	245
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	325	294	31
schorzeń psychosomatycznych	415	78	337
układu oddechowego	678	392	286
onkologicznych gruczołu piersiowego	348	-	348
układu krążenia telemedycznie	265	245	20
narządu głosu (program pilotażowy)	-	-	-
pozostałych	1 960	1 028	932

Rys. 15. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie rentę z tytułu niezdolności do pracy, według grup chorób oraz płci

Tabl. 32 Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego po zakończeniu rehabilitacji oraz przyczyny chorobowej dalszego trwania niezdolności do pracy

Grupy chorób	Ogółem	rehabilitowani pobierający świadczenia po rehabilitacji:		
		zasilek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	42 635	15 766	12 224	14 645
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	26 608	10 516	8 231	7 861
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	2 267	673	946	648
układu krążenia w systemie stacjonarnym	3 977	963	869	2 145
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	611	128	158	325
schorzeń psychosomatycznych	1 719	352	952	415
układu oddechowego	1 201	333	190	678
onkologicznych gruczołu piersiowego	563	143	72	348
układu krążenia telemedycznie	423	89	69	265
narządu głosu (program pilotażowy)	-	-	-	-
pozostałych	5 266	2 569	737	1 960

Tabl. 33 Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego po zakończeniu rehabilitacji oraz przyczyny chorobowej dalszego trwania niezdolności do pracy

struktura procentowa

Grupy chorób	Ogółem	rehabilitowani pobierający świadczenia po rehabilitacji:		
		zasilek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	62,4	66,7	67,3	53,7
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	5,3	4,3	7,7	4,4
układu krążenia w systemie stacjonarnym	9,3	6,1	7,1	14,7
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	1,4	0,8	1,3	2,2
schorzeń psychosomatycznych	4,1	2,2	7,8	2,8
układu oddechowego	2,8	2,1	1,6	4,6
onkologicznych gruczołu piersiowego	1,3	0,9	0,6	2,4
układu krążenia telemedycznie	1,0	0,6	0,6	1,8
narządu głosu (program pilotażowy)	-	-	-	-
pozostałych	12,4	16,3	6,0	13,4

Tabl. 34 Rehabilitowani według rodzaju świadczenia pobieranego w momencie skierowania na rehabilitację oraz ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji bądź faktu niepobierania świadczeń

Rodzaj świadczenia pobieranego w momencie skierowania na rehabilitację	Ogółem	z tego:				
		Pobierający świadczenia po rehabilitacji:				Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji
		razem	zasiłek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy	
w liczbach bezwzględnych						
OGÓŁEM	73 425	42 635	15 766	12 224	14 645	30 790
Osoby pobierające świadczenia przed rehabilitacją	64 303	41 449	14 650	12 201	14 598	22 854
zasiłek chorobowy	24 998	17 059	12 881	3 474	704	7 939
świadczenie rehabilitacyjne	28 907	16 802	1 603	8 718	6 481	12 105
rentę z tytułu niezdolności do pracy	10 398	7 588	166	9	7 413	2 810
Osoby, które nie pobierały świadczeń przed rehabilitacją	9 122	1 186	1 116	23	47	7 936
w odsetkach						
OGÓŁEM	100,0	58,1	21,5	16,7	19,9	41,9
Osoby pobierające świadczenia przed rehabilitacją	100,0	64,5	22,8	19,0	22,7	35,5
zasiłek chorobowy	100,0	68,2	51,5	13,9	2,8	31,8
świadczenie rehabilitacyjne	100,0	58,1	5,5	30,1	22,5	41,9
rentę z tytułu niezdolności do pracy	100,0	73,0	1,6	0,1	71,3	27,0
Osoby, które nie pobierały świadczeń przed rehabilitacją	100,0	13,0	12,2	0,3	0,5	87,0

4.2. ŚWIADCZENIA POBIERANE PO REHABILITACJI Z TYTUŁU CHOROBY BĘDĄCEJ PRZYCZYNĄ REHABILITACJI

Dla celów badania statystycznego badania osób poddanych rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS przyjęto prezentować wyniki zarówno dla całej badanej populacji, jak i wyodrębnionej grupy osób, które po rehabilitacji pobierały świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej. Wyodrębnienia dokonuje się porównując numer statystyczny jednostki chorobowej, z tytułu której ubezpieczony został poddany rehabilitacji leczniczej z jednostką chorobową, w związku z którą pobierał ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji.

W 2013 r. populacja rehabilitowanych, którzy po odbyciu leczenia rehabilitacyjnego pobierała świadczenia z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji leczniczej lub nie pobierała już żadnych świadczeń liczyła 61,1 tys. osób, z czego:

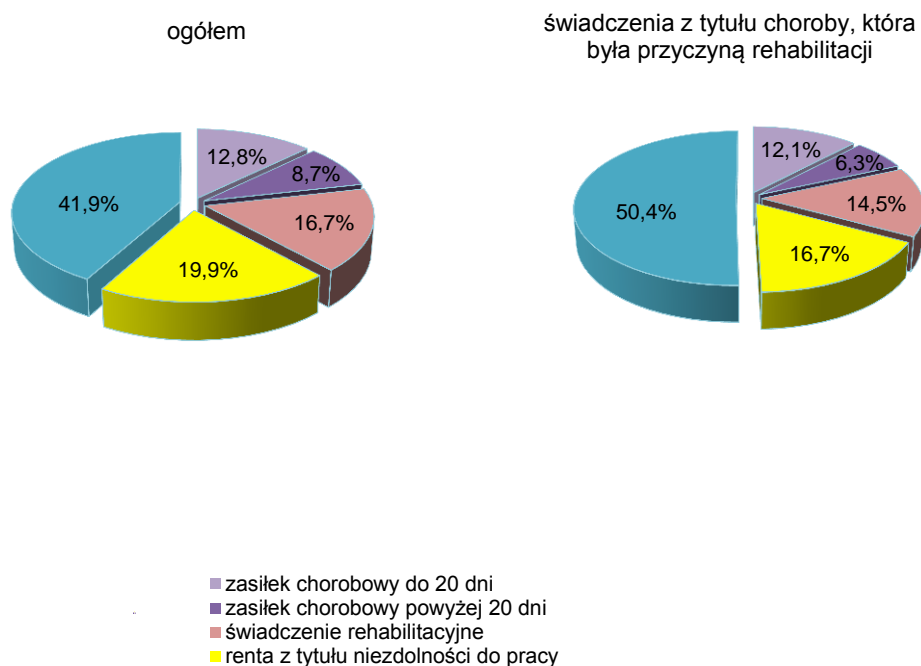
- 30,8 tys. osób (tj. 50,4% tej wyodrębnionej populacji) nie pobierało po rehabilitacji żadnych świadczeń,
- 30,3 tys. (tj. 49,6%) kontynuowało pobieranie świadczeń przyznanych przed rehabilitacją lub w jej trakcie, bądź rozpoczęło pobieranie nowego świadczenia, z tego:
  - 7,4 tys. (tj. 12,1%) pobierało zasiłek chorobowy przez okres do 20 dni ,
  - 3,9 tys. (tj. 6,3%) pobierało zasiłek chorobowy powyżej 20 dni,
  - 8,8 tys.(tj. 14,5%) - świadczenie rehabilitacyjne,
  - 10,2 tys. (tj. 16,7%) - rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Powyższe wyniki wskazują, że w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji 50,4% populacji poddanej rehabilitacji w 2013 r., nie pobierało żadnych świadczeń, a 12,1% pobierało jedynie zasiłek chorobowy nie przekraczający 20 dni. Zatem zgodnie z przyjętym do badania założeniem w przypadku 62,5% osób rehabilitacja lecznicza okazała się skuteczna. W stosunku do analogicznego z 2012 r. wskaźnik skuteczności wzrósł więc o 2,6 punktu procentowego.

Zestawienie wyników rehabilitacji leczniczej w 2013 r. ze względu na rodzaj ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji dla całej badanej populacji, jak i wyodrębnionej grupy osób, które po rehabilitacji pobierały świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej, zaprezentowano na rysunku 16.

Rys. 16 Zestawienie wyników rehabilitacji w 2013 roku ze względu na rodzaj ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji dla populacji ogółem oraz dla osób, które po rehabilitacji pobierały świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej

W omawianej grupie pobierających świadczenia z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, zasiłek chorobowy jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji pobierało 11,2 tys. osób. Przeciętny okres pobierania tego świadczenia wyniósł 20,9 dnia i był zróżnicowany w obrębie poszczególnych grup chorób. Najdłużej, bo średnio przez okres 41,8 dnia zasiłek chorobowy pobierały osoby z chorobami psychosomatycznymi. Również dłużej niż przeciętnie, bo przez okres 39,3 dnia, zasiłek chorobowy pobierali rehabilitowani telemedycznie z powodu chorób układu krążenia. Z kolei osoby z chorobami układu krążenia rehabilitowane w systemie stacjonarnym pobierały zasiłek chorobowy średnio przez tylko 15,5 dnia.

Świadczenie rehabilitacyjne z tytułu choroby zgodnej z tą jednostką chorobową, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej, w 2013 r. pobierało 8,8 tys. osób średnio przez okres 5,2 miesiąca. Dłuższy od przeciętnego okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego odnotowano w grupie osób rehabilitowanych z powodu chorób układu krążenia w systemie stacjonarnym lub ambulatoryjnym (odpowiednio 5,9 miesiąca i 5,8 miesiąca). W najliczniejszej grupie chorób narządu ruchu rehabilitowanych stacjonarnie, świadczenie rehabilitacyjne pobierane było średnio przez okres 5,1 miesiąca.

Populacja rencistów pobierających po odbyciu rehabilitacji świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była zgodna z przyczyną rehabilitacji liczyła 10,2 tys. osób, z czego 91,8% stanowiły osoby ustaloną częściową niezdolnością do pracy. Z ogólnej liczby rent prawie 60,9% przypadków to renty przyznane z powodu chorób narządu ruchu. Dalsze 22,5% to renty przyznane z tytułu niezdolności do pracy powstałej wskutek chorób układu krążenia, 7,2% - z powodu chorób psychosomatycznych, a 6,0% - w następstwie chorób układu oddechowego.

Tabl. 35 Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej

Wyszczególnienie	Ogółem	
	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	61 052	100,0
z tego:		
osoby pobierające świadczenia po rehabilitacji z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji	30 262	49,6
osoby, które po rehabilitacji nie pobierały żadnych świadczeń	30 790	50,4

Tabl. 36 Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji leczniczej

Rodzaj świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji	Ogółem	
	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	61 052	100,0
I. Osoby pobierające świadczenia	30 262	49,6
z tego:		
zasilek chorobowy	11 242	18,4
z tego pobierany przez okres:		
do 20 dni	7 400	12,1
powyżej 20 dni	3 842	6,3
świadczenie rehabilitacyjne	8 831	14,5
rentę z tytułu niezdolności do pracy	10 189	16,7
II. Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji	30 790	50,4

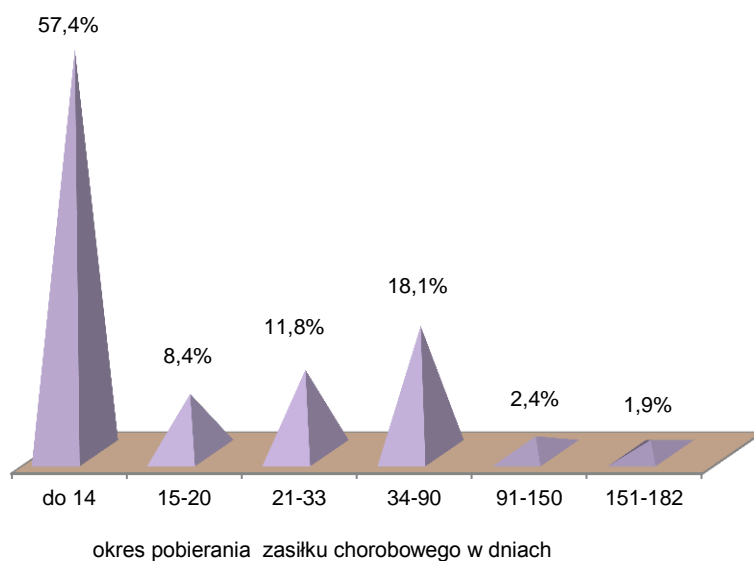
Tabl. 37 Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie zasiłek chorobowy z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, według okresu jego pobierania oraz płci rehabilitowanych

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	11 242	5 249	5 993
z tego zasiłek chorobowy pobierany przez okres:			
do 14 dni	6 452	2 801	3 651
15 - 20	948	519	429
21 - 33	1 331	646	685
34 - 90	2 030	1 038	992
91 - 150	270	137	133
151 - 182	211	108	103
183 - 270	-	-	-
Przeciętny okres zasiłkowy w dniach	20,9	22,2	19,6

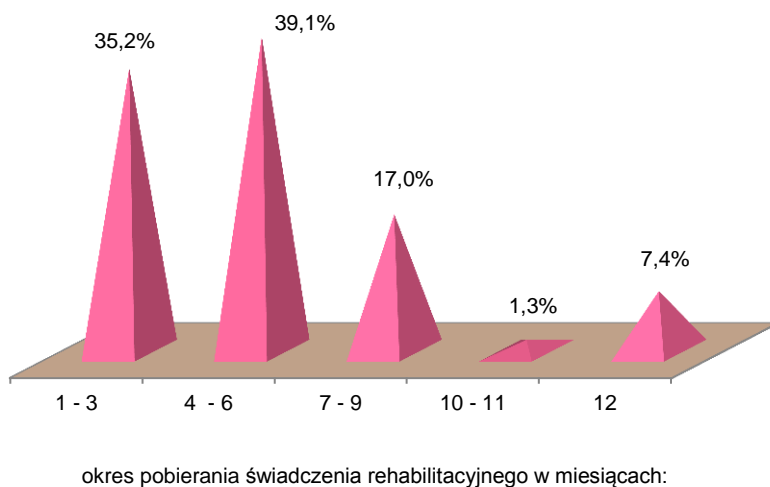
Tabl. 38 Przeciętny okres pobierania zasiłku chorobowego z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji - jako ostatniego świadczenia w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji- według grup chorób

Grupy chorób	Przeciętny okres zasiłkowy w dniach
OGÓŁEM	20,9
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:	
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	20,1
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	30,9
układu krążenia w systemie stacjonarnym	15,5
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	25,3
schorzeń psychosomatycznych	41,8
układu oddechowego	21,8
onkologicznych gruczołu piersiowego	9,5
układu krążenia telemedycznie	39,3
narządu głosu (program pilotażowy)	-

Rys. 17. Rehabilitowani pobierający po zakończeniu rehabilitacji zasiłek chorobowy z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, według okresu jego pobierania

Rys. 18. Rehabilitowani pobierający po zakończeniu rehabilitacji świadczenie rehabilitacyjne z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, według okresu jego pobierania

Tabl. 39 Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie - świadczenie rehabilitacyjne z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, według okresu jego pobierania oraz płci rehabilitowanych

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM z tego świadczenie rehabilitacyjne pobierane przez okres:	8 831	4 945	3 886
1 -3 miesięcy	3 105	1 714	1 391
4 - 6	3 452	1 949	1 503
7 - 9	1 499	783	716
10 - 11	119	88	31
12 miesięcy	656	411	245
Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w miesiącach	5,2	5,3	5,1

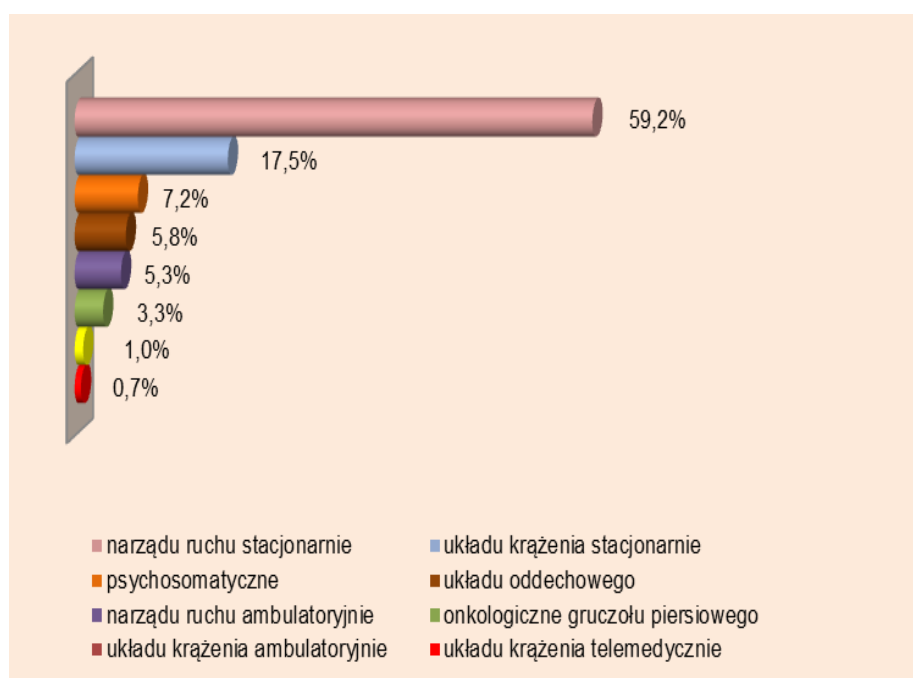
Tabl. 40 Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, jako ostatniego świadczenia w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji według grup chorób

Grupy chorób	Przeciętny okres pobierania w miesiącach
OGÓŁEM z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:	5,2
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	5,1
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	4,8
układu krążenia w systemie stacjonarnym	5,9
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	5,8
schorzeń psychosomatycznych	4,8
układu oddechowego	4,5
onkologicznych gruczołu piersiowego	4,6
układu krążenia telemedycznie	4,3
narządu głosu (program pilotażowy)	-

Tabl. 41 Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie rentę z tytułu niezdolności do pracy z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, według grup chorób oraz płci rehabilitowanych

Grupy chorób	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	10 189	6 630	3 559
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	6 027	3 983	2 044
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	540	318	222
układu krążenia w systemie stacjonarnym	1 784	1 601	183
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100	88	12
schorzeń psychosomatycznych	736	212	524
układu oddechowego	596	357	239
onkologicznych gruczołu piersiowego	332	-	332
układu krążenia telemedycznie	74	71	3
narządu głosu (program pilotażowy)	-	-	-

Rys. 19. Rehabilitowani pobierający po zakończeniu rehabilitacji rentę z tytułu niezdolności do pracy z powodu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, według grup chorób

Tabl. 42 Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego po zakończeniu rehabilitacji z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji według grup chorób

Grupy chorób	Ogółem	rehabilitowani pobierający świadczenia po rehabilitacji:		
		zasitek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	30 262	11 242	8 831	10 189
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	21 267	9 245	5 995	6 027
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	2 036	679	817	540
układu krążenia w systemie stacjonarnym	3 282	725	773	1 784
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	188	41	47	100
schorzeń psychosomatycznych	1 945	258	951	736
układu oddechowego	961	192	173	596
onkologicznych gruczołu piersiowego	483	89	62	332
układu krążenia telemedycznie	100	13	13	74
narządu głosu (program pilotażowy)	-	-	-	-

Tabl. 43 Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego po zakończeniu rehabilitacji z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji według grup chorób

struktura procentowa

Grupy chorób	Ogółem	rehabilitowani pobierający świadczenia po rehabilitacji:		
		zasitek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	100,0	37,1	29,2	33,7
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	43,5	28,2	28,3
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	33,4	40,1	26,5
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	22,1	23,5	54,4
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	21,8	25,0	53,2
schorzeń psychosomatycznych	100,0	13,3	48,9	37,8
układu oddechowego	100,0	20,0	18,0	62,0
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	18,4	12,8	68,8
układu krążenia telemedycznie	100,0	13,0	13,0	74,0
narządu głosu (program pilotażowy)	-	-	-	-

5. OPINIA O ZDOLNOŚCI DO PRACY W MOMENCIE ZAKOŃCZENIA REHABILITACJI LECZNICZEJ

Bezpośrednio po zakończeniu leczenia w ośrodku rehabilitacyjnym, dla każdego ubezpieczonego sporządzana jest karta informacyjna o przebytej rehabilitacji leczniczej. Dokument ten zawiera m.in. rozpoznanie chorobowe ze skierowania na rehabilitację, rozpoznanie ustalone w ośrodku rehabilitacyjnym, opis przeprowadzonego leczenia, ewentualnie wskazania umożliwiające kontynuację leczenia i rehabilitacji. Na podstawie karty informacyjnej ubezpieczonemu wystawiana jest przez ZUS opinia odnośnie odzyskania zdolności do pracy. Ubezpieczony może uzyskać opinię „zdolny do pracy” lub „niezdolny do pracy”. W rzadkich przypadkach, głównie ubezpieczonych, którzy nie zakończyli turnusu rehabilitacyjnego, np. ze względów medycznych bądź z powodu naruszenia dyscypliny w ośrodku rehabilitacyjnym wydanie opinii jest nieuzasadnione. („brak opinii”).

Z ogólnej populacji 73,4 tys. osób, które zostały poddane rehabilitacji leczniczej w 2013 r. 62,4 tys. zakończyło rehabilitację z opinią „zdolny do pracy”, 10,2 tys. z opinią „niezdolny do pracy”, a w stosunku do 0,8 tys. osób wydanie opinii nie było uzasadnione.

O ile w grupie osób uznanych za zdolne do pracy przeważały kobiety i stanowiły 51,1%, to w grupie osób „niezdolnych do pracy” przeważali mężczyźni stanowiąc 58,7% tej grupy.

Z analizy wskaźnika, za który przyjęto odsetek osób z opinią „zdolny do pracy” w poszczególnych grupach chorób będących przyczyną rehabilitacji leczniczej wynika, że najlepsze efekty leczenia uzyskano w grupie chorób układu krążenia rehabilitowanych w systemie stacjonarnym (87,4%) i w systemie ambulatoryjnym (87,1%). W populacji mężczyzn najwyższy odsetek „zdolnych do pracy” wystąpił w wymienionej powyżej grupie chorób układu krążenia. Najniższy odsetek „zdolnych do pracy” odnotowano w grupie mężczyzn z chorobami układu oddechowego (67,4%) oraz schorzeniami psychosomatycznymi (69,3%).

W populacji kobiet najlepsze efekty rehabilitacji uzyskano w grupie chorób narządu ruchu rehabilitowanych w systemie stacjonarnym - 89,8% kobiet otrzymało opinię „zdolna do pracy” oraz w grupie chorób układu krążenia rehabilitowanych stacjonarnie (88,8% uznano za „zdolne do pracy”).

Z kolei najslabsze efekty rehabilitacji leczniczej odnotowano w stosunkowo nielicznej grupie chorób układu krążenia rehabilitowanych telemedycznie (76,7%) oraz w grupie schorzeń psychosomatycznych, w której odsetek kobiet z opinią „zdolne do pracy” wyniósł 77,5%. Niewątpliwie uzyskane efekty determinowane są specyfiką i długotrwałością tych chorób.

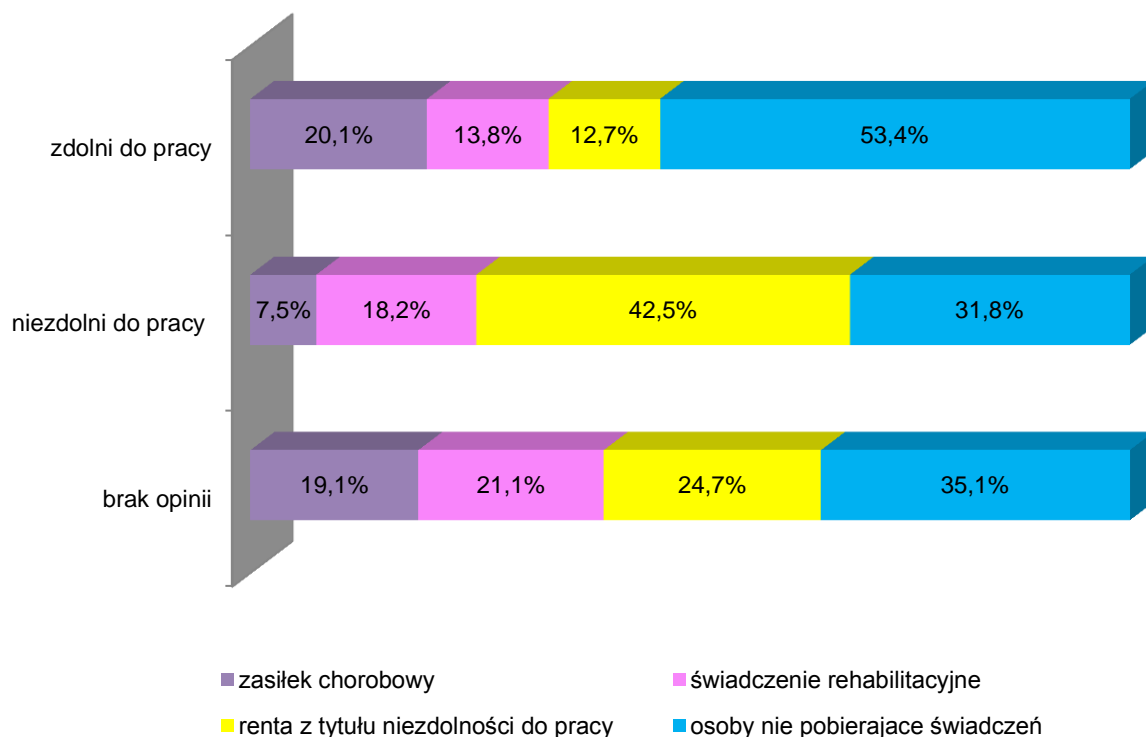
Dla oceny skuteczności przeprowadzonej rehabilitacji istotne jest ustalenie czy w okresie 12 miesięcy po zakończeniu leczenia rehabilitacyjnego i wydaniu opinii „zdolny do pracy” ubezpieczeni pobierali jakiegokolwiek świadczenia z ubezpieczeń społecznych. Z grupy 62,4 tys. osób z opinią „zdolny do pracy” 28,1 tys. osób (tj. 45,0 %) nie pobierało w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji leczniczej żadnych świadczeń, a 15,7% osób z tej podgrupy pobierało po rehabilitacji świadczenie z powodu zaistnienia innej choroby niż ta, która była przyczyną

rehabilitacji. Pozostałe 24,5 tys. osób kontynuowało pobieranie świadczenia wcześniej przyznanego lub rozpoczęło pobieranie nowego świadczenia z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji: dla 10,5 tys. ostatnim pobieranym świadczeniem był zasiłek chorobowy, dla 7,2 tys. osób - świadczenie rehabilitacyjne, a dla 6,7 tys. - renta z tytułu niezdolności do pracy.

Strukturę rehabilitowanych według rodzaju świadczeń pobieranych w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji z tytułu choroby zgodnej z tą, która była przyczyną rehabilitacji prezentuje rys. 20.

Rys. 20 Rehabilitowani według opinii o zdolności do pracy oraz faktu pobierania świadczeń w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji

Tabl. 44 Rehabilitowani według opinii o zdolności do pracy w momencie zakończenia rehabilitacji oraz grup chorób w następstwie których zostali poddani rehabilitacji

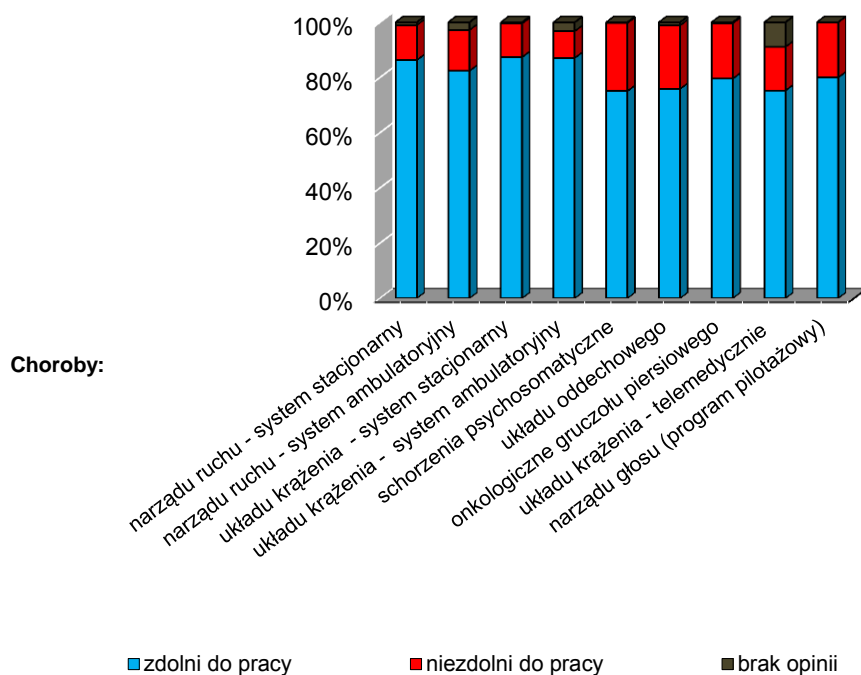
Grupy chorób	Ogółem	Opinia o zdolności do pracy:		
		zdolni do pracy	niezdolni do pracy	brak opinii
OGÓŁEM				
OGÓŁEM	73 425	62 425	10 191	809
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	52 606	45 415	6 650	541
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	6 263	5 159	928	176
układu krążenia w systemie stacjonarnym	6 601	5 767	805	29
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	310	270	30	10
schorzeń psychosomatycznych	4 206	3 160	1 037	9
układu oddechowego	2 019	1 532	464	23
onkologicznych gruczołu piersiowego	1 220	971	245	4
układu krążenia telemedycznie	190	143	30	17
narządu głosu (program pilotażowy)	10	8	2	-
MĘŻCZYŹNI				
OGÓŁEM	37 007	30 535	5 985	487
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	25 997	21 530	4 131	336
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	3 078	2 519	473	86
układu krążenia w systemie stacjonarnym	5 359	4 664	670	25
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	264	231	25	8
schorzeń psychosomatycznych	1 221	846	369	6
układu oddechowego	926	624	289	13
onkologicznych gruczołu piersiowego	1	1	-	-
układu krążenia telemedycznie	160	120	27	13
narządu głosu (program pilotażowy)	1	-	1	-
KOBIETY				
OGÓŁEM	36 418	31 890	4 206	322
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	26 609	23 885	2 519	205
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	3 185	2 640	455	90
układu krążenia w systemie stacjonarnym	1 242	1 103	135	4
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	46	39	5	2
schorzeń psychosomatycznych	2 985	2 314	668	3
układu oddechowego	1 093	908	175	10
onkologicznych gruczołu piersiowego	1 219	970	245	4
układu krążenia telemedycznie	30	23	3	4
narządu głosu (program pilotażowy)	9	8	1	-

Tabl. 45 Rehabilitowani według opinii o zdolności do pracy w momencie zakończenia rehabilitacji oraz grup chorób w następstwie których zostali poddani rehabilitacji

struktura procentowa

Grupy chorób	Ogółem	Opinia o zdolności do pracy:		
		zdolni do pracy	niezdolni do pracy	brak opinii
OGÓŁEM				
OGÓŁEM	100,0	85,0	13,9	1,1
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	86,3	12,7	1,0
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	82,4	14,8	2,8
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	87,4	12,2	0,4
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	87,1	9,7	3,2
schorzeń psychosomatycznych	100,0	75,1	24,7	0,2
układu oddechowego	100,0	75,9	23,0	1,1
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	79,6	20,1	0,3
układu krążenia telemedycznie	100,0	75,3	15,8	8,9
narządu głosu (program pilotażowy)	100,0	80,0	20,0	-
MEŻCZYŹNI				
OGÓŁEM	100,0	82,5	16,2	1,3
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	82,8	15,9	1,3
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	81,8	15,4	2,8
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	87,0	12,5	0,5
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	87,5	9,5	3,0
schorzeń psychosomatycznych	100,0	69,3	30,2	0,5
układu oddechowego	100,0	67,4	31,2	1,4
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	100,0	-	-
układu krążenia telemedycznie	100,0	75,0	16,9	8,1
narządu głosu (program pilotażowy)	100,0	-	100,0	-
KOBIETY				
OGÓŁEM	100,0	87,6	11,5	0,9
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	89,8	9,5	0,7
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	82,9	14,3	2,8
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	88,8	10,9	0,3
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	84,8	10,9	4,3
schorzeń psychosomatycznych	100,0	77,5	22,4	0,1
układu oddechowego	100,0	83,1	16,0	0,9
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	79,6	20,1	0,3
układu krążenia telemedycznie	100,0	76,7	10,0	13,3
narządu głosu (program pilotażowy)	100,0	88,9	11,1	-

Rys. 21 Rehabilitowani według opinii o zdolności do pracy w momencie zakończenia rehabilitacji oraz chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej

Tabl. 46 Rehabilitowani według opinii o zdolności do pracy oraz faktu pobierania świadczeń w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji

Opinia o zdolności do pracy	Ogółem	Osoby pobierające świadczenia po rehabilitacji z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji	Osoby pobierające świadczenia po rehabilitacji z powodu zaistnienia innej choroby niż ta, która była przyczyną rehabilitacji	Osoby nie pobierające po rehabilitacji żadnych świadczeń
OGÓŁEM	73 425	30 262	12 373	30 790
z tego:				
zdolni do pracy	62 425	24 515	9 828	28 082
niezdolni do pracy	10 191	5 408	2 258	2 525
brak opinii	809	339	287	183

Tabl. 47 Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji oraz opinii o zdolności do pracy

Opinia o zdolności do pracy	Ogółem	w tym pobierający świadczenia po rehabilitacji:			
		razem	zasilek chorobowy ^{*)}	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	73 425	42 635	15 766	12 224	14 645
z tego:					
zdolni do pracy	62 425	34 343	14 748	9 978	9 617
niezdolni do pracy	10 191	7 666	860	1 981	4 825
brak opinii	809	626	158	265	203

^{*)} W tej grupie osób w 9 373 przypadkach – bezpośrednio po rehabilitacji – został wykorzystany zasilek chorobowy przez okres do 20 dni, jako jedyne świadczenie pobierane w ciągu 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji

Tabl. 48 Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji oraz opinii o zdolności do pracy

struktura procentowa

Opinia o zdolności do pracy	Ogółem	w tym pobierający świadczenia po rehabilitacji:			
		razem	zasilek chorobowy ^{*)}	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	100,0	58,1	21,5	16,7	19,9
z tego:					
zdolni do pracy	100,0	55,0	23,6	16,0	15,4
niezdolni do pracy	100,0	75,2	8,4	19,4	47,4
brak opinii	100,0	77,4	19,5	32,8	25,1

^{*)} W tej grupie osób w 12,8% przypadków – bezpośrednio po rehabilitacji – został wykorzystany zasilek chorobowy przez okres do 20 dni, jako jedyne świadczenie pobierane w ciągu 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji

Tabl. 49 Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji oraz opinii o zdolności do pracy

Opinia o zdolności do pracy	Ogółem	w tym pobierający świadczenia po rehabilitacji:			
		razem	zasilek chorobowy ^{*)}	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	61 052	30 262	11 242	8 831	10 189
z tego:					
zdolni do pracy	52 597	24 515	10 551	7 274	6 690
niezdolni do pracy	7 933	5 408	591	1 447	3 370
brak opinii	522	339	100	110	129

^{*)} W tej grupie osób w 7 400 przypadkach – bezpośrednio po rehabilitacji – został wykorzystany zasiłek chorobowy przez okres do 20 dni, jako jedyne świadczenie pobierane w ciągu 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji

Tabl. 50 Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji oraz opinii o zdolności do pracy

struktura procentowa

Opinia o zdolności do pracy	Ogółem	w tym pobierający świadczenia po rehabilitacji:			
		razem	zasilek chorobowy ^{*)}	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	100,0	49,6	18,4	14,5	16,7
z tego:					
zdolni do pracy	100,0	46,6	20,1	13,8	12,7
niezdolni do pracy	100,0	68,2	7,5	18,2	42,5
brak opinii	100,0	64,9	19,1	21,1	24,7

^{*)} W tej grupie osób w 12,1% przypadków – bezpośrednio po rehabilitacji – został wykorzystany zasiłek chorobowy przez okres do 20 dni, jako jedyne świadczenie pobierane w ciągu 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji

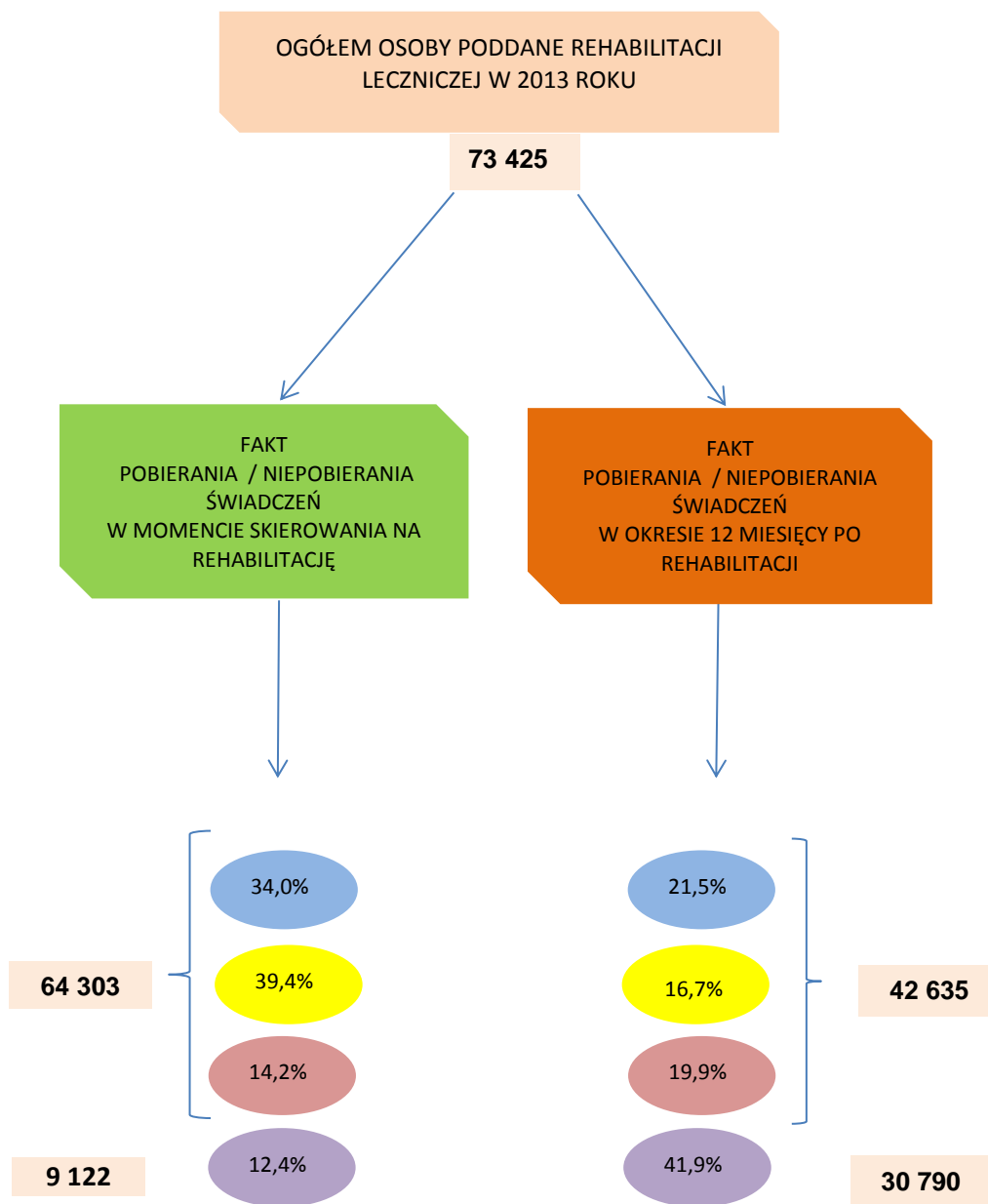
6. PODSUMOWANIE

Podsumowanie wyników badania osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2013 roku w 12 miesięcy po jej zakończeniu przedstawione zostało na diagramach prezentujących:

- strukturę rehabilitowanych według faktu pobierania lub niepobierania świadczeń w momencie skierowania na rehabilitację oraz w okresie 12 miesięcy od jej zakończenia:
  - w momencie skierowania na rehabilitację z ogólnej populacji 73,4 tys. ubezpieczonych poddanych rehabilitacji leczniczej w 2013 r. 34,0% pobierało zasiłek chorobowy, 39,4% – świadczenie rehabilitacyjne, 14,2% – rentę z tytułu niezdolności do pracy, a pozostałe 12,4% nie pobierało żadnych świadczeń;
  - w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji leczniczej z ogólnej populacji rehabilitowanych 41,9% osób nie pobierało żadnych świadczeń, 21,5% osób pobierało zasiłek chorobowy, z czego 12,8% pobierało go przez okres nie przekraczający 20 dni, 16,7% pobierało świadczenie rehabilitacyjne, a 19,9% – rentę z tytułu niezdolności do pracy.
- strukturę rehabilitowanych według faktu pobierania lub niepobierania w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji świadczeń z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji, jak i z tytułu zaistnienia innej choroby niż ta, która była przyczyną rehabilitacji:
  - w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji leczniczej 30,8 tys. rehabilitowanych nie pobierało żadnych świadczeń,
  - 42,6 tys. rehabilitowanych osób kontynuowało pobieranie wcześniej przyznanych lub rozpoczęło pobieranie nowo przyznanych świadczeń z ubezpieczeń społecznych. W grupie tej u 30,2 tys. osób niezdolność do pracy związana była z chorobą, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej, a u 12,4 tys. osób spowodowana została inną chorobą niż ta, która była przyczyną rehabilitacji.
- strukturę rehabilitowanych według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację oraz w okresie 12 miesięcy od jej zakończenia.

Zgodnie z przyjętym założeniem odnośnie określenia skuteczności rehabilitacji, w 2013 r. leczenie rehabilitacyjne okazało się skuteczne w przypadku 54,7% ogólnej populacji rehabilitowanych, bowiem w okresie 12 miesięcy od zakończenia leczenia 41,9% osób nie pobierało żadnych świadczeń, a kolejne 12,8% pobierało jedynie zasiłek chorobowy nie przekraczający 20 dni. Jeśli za dodatkowy czynnik analizy przyjmiemy tę samą jednostkę chorobową, z tytułu której pobierano świadczenia w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą, jak i w okresie 12 miesięcy po jej zakończeniu, leczenie rehabilitacyjne okazało się skuteczne w przypadku 62,5% rehabilitowanych.

Rys. 22 Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń w momencie skierowania na rehabilitację oraz w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji leczniczej

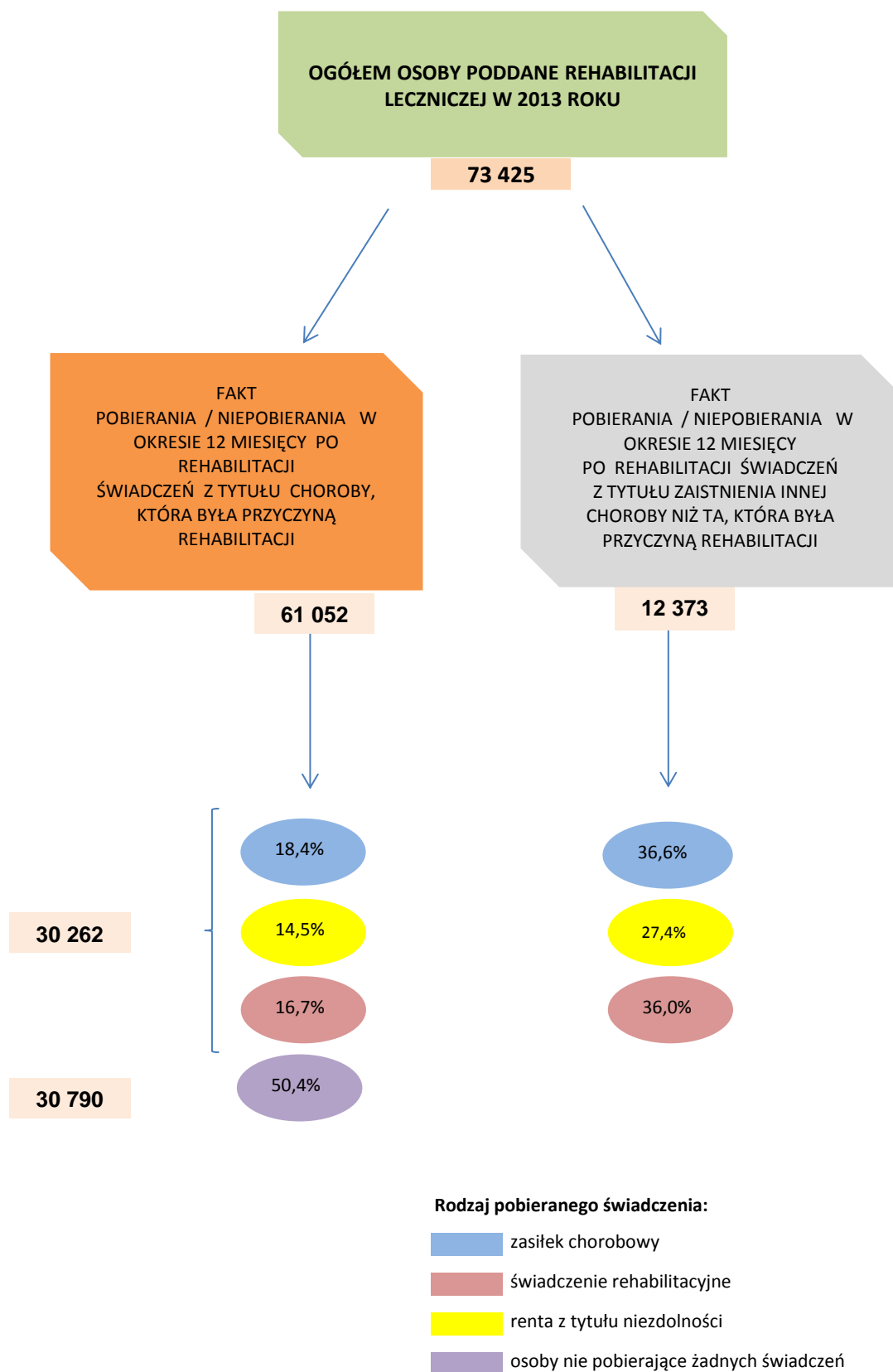

Rodzaj pobieranego świadczenia:

- zasiłek chorobowy
- świadczenie rehabilitacyjne
- renta z tytułu niezdolności
- osoby nie pobierające żadnych świadczeń

Rys. 23 Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji leczniczej

Rys. 24 Rehabilitowani według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację oraz w okresie 12 miesięcy od jej zakończenia

